КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

олхознигуудай, хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай хубидаа газар эдлэхэ, мал бариха гурим тушаа хүдөө ажахын телиин Устав хазагайруулгые болюулха хэмжээнүүд тухай

дөө ажахын артелиин Устав , колхозно үйлэдбэри эмхид- эдэ, артелиин хэрэгүүдые эр- лгэдэ колхознигуудай эдэбхи алые саашадань хүгжөөхэ ту- КПСС-эй ЦК-гэй болон Р-эй Министрнүүдэй Соведэй оной мартын 6-най тогтоолой р, республикын колхозуудта, эд хүдэлмэри ябуулагдажа озуудые эмхидхэлэй-ажахын ар бэхижүүлхэ, артелиин ажа- эрхилхэ хэрэгтэ колхознигуудай лин үүсхэлые дээшэлүүлхэ хэ- э туһалаа гэжэ КПСС-эй обко- бюро, республикын Министр- эй Совет тэмдэглэнэ.

эз зуура, ниитынгээ ажахые хөөхын тулада хүдөө ажахын елиин Уставта нэмэлтэ, хуби- з оруулха тухай үгтэһэн эр- хэдэ хэдэн колхозууд гүйсэ- хэрэглэнэгүй гэжэ һая хэһэн галтаар тодорбо. Иволгын, Сэ- гын, Хэжэнгын, Яруунын, Хо- Курумканай, Бичурын, Му- эбэрэй, Түнхэнэй болон бусад аймагуудай олон колхозууд- олхознигуудай хубидаа хэды бариха, тэдэнээ яажа хаpуу- , бэлшээхэ, мүн ниитын га- длэхэ гурим тушаа хүдөө ажа- артелиин Устав бүдүүлигээр эдэнэ. Жэшээлхэдэ, Иволгын гай «Коммунизм» колхозой гүн нүхэр Намхайцыренов 3 эй, 10 хонитой, П. Запханова эртэй, 11 хонитой. Мүн энэ ай- «Улаан Оронго» колхоздо йл Уставаар тогтоогдоһондо доо 1,5—2 дахин олон мал ба-

соо аймагуудай колхозуудта э ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэһэн барим- ад бии. Гэхэ зуура, даб дээрэ- шалгалтаар элирүүлэгдэһэнэй . Устав хазагайруулһанаа алхын тулада олохон нюта- та айлнууд худалаар хубаар- байна. Түнхэнэй аймагай ра» колхозой гэшүүн нүхэр Д. Шагдуров, Д. Н. Шагдуро- басагантаяа хамта һуудаг аад, лаа гараһан тухай худал ак- ёһоор бууса шадарай 2 газар хэ байдаг. Тиигээд Устав ха- ғуулан, 4 үхэр, 7 хаша- буруутайгаар барина. Ингэ- нэ нэгэ бүлэ жэжэ мал, тахяа һаа гадна, 11 толгой э бодо мал барижа а бшуу. Мүн энэ аймагай «Сибиряк» колхозой гэшүүн Пежемский үбгэ наһан боло- хэгэтэеэ суг хамта һуудаг бо- аад, хоёр буусын газар эд- , 3 үнеэ һаажа, эбэртэ бодо ошье мал барижа байдаг. рхүү баримта бусадшье ай- дта үзэгдэнэ. Мүн тэрэ Түн- аймагта, бусадшье хэдэн хүүдта эндэ тэндэ элдэб хутор, н газарнууд үсөөрхэһөө бай- улам олошоржо байна гэжэ глэхэ хэрэгтэй. Тэндэ һуудаг ууд ниитыншье, гүрэнэйшье газарнуудые дураараа эдлэжэ бай- юм.

олхозойнгоо хамтын суглаанай хэбэрсэр һайнаар тодорхой- огүй байһыень һамбаашалан, айл шэнэ абаһан түлнай гэжэ эд, үнэндөө 10 гаран эбэртэ мал барина.

олхозойшье, гүрэнэйшье газар- ые дураараа эдлэн, олон ай- магуудта совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад, загаһа барилгын, олзоборилгын артелиин гэшүүд, харгы замай эмхи зургаануудай, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд, аймагай центрнүүдэй хүдэлмэришэд болон алба хаагшад, поселогууд болон бусад һуурин газарнуудай хүдэлмэришэд хубидаа тон олон мал барина гэжэ даб дээрэхи шалгалта элирүүлбэ. Директорэйнгээ зүгһөө хиналта шалгалтын хэгдэдэггүй байһан дээрэһээ совхозуудай зарим хүдэлмэришэд, алба хаагшад арба гаран эбэртэ бодо мал, 30-аад хони ямаа, хэдэн гахай барина. Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой айлнуудай хахад зариманиинь хубидаа тогтоогдоһон гуримһаа хэтэрхы олон мал барижа байдаг.

Хубидаа олон мал баряад, зарим колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшад колхоз, совхозуудай бүхы туһаламжые, аша туһые хэрэглэжэ байха зуураа, ниитын болон гүрэнэй ажахые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсанагүй, ямаршье эрхэгүйгөөр колхозуудай, гүрэнэй, ой модоной фондын сабшалангай, бэлшээриин газарнуудые эдлэнэ, ниитын үбһэ тэжээл зөөжэ дууһана малдаа эдюулнэ, гэшхүүлнэ, тиигэжэ үнэндөө хадаа колхоз, совхозуудта ажалай журам һуларуулна.

Иимэ байдал юундэ тохёолдооб гэхэдэ, хүдөө ажахын артелиин Устав болон газар эдлэхэ хуулинуудай ямараар сахигдажа байһаниие КПСС-эй олон айкомууд, аймагай Соведэй гүйсэдкомууд, тэрэшэлэн Хүдөө ажахын министерство, Финансын министерство, Республикын прокуратура хинан шалгалгаяа эрид һуларуулаа, колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай хубиин ажахыда хэды малай байһан тоо бүридхэл абтанагүй, хэды мал бариха, хэды шэнээн газар эдлэхэ тушаа хүдөө ажахын артелиин Устав хазагайруулһан дутагдалнуудые усадхаха, иимэ хазагайруулга хэһэнэй түлөө харюусалгада хабаадуулха хэмжээ абаха хэрэгтэнь колхоз, совхозуудта тэдэнэр муугаар туһална гэжэ КПСС-эй обкомой бюро, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

Мүнөө колхозуудай томо болоод, шэнэ шэнэ түрүү техникээр хангагдаад, мэргэжэлтэй кадрнуудаар олошороод байхада, колхознигуудай элдэб хэрэглэмжэ ниитын ажахыһаа хангагдажа байха юм, харин колхознигуудай хубиин ажахы байн байтараа удхашанараа гээхэ байна гэжэ партимнай, тэрэнэй Центральна Комитет нэгэнтэ бэшэ заадаг. Харин тэрэ заабариһаа КПСС-эй айкомууд, аймагай Соведэй гүйсэдкомууд политическэ болон ажал-ябуулгын шухала тобшолол хээгүй байна.

Уставаар хараалагдаһан гуримһаа үлүүгээр колхознигуудай хубиингаа ажахые үргэдхэжэ байхадань тэсэмгэйгээр хандажа байһан ушарые хүдөө ажахы хүгжөөлгые хүтэлбэрилгэдөө зарим аймагуудай партийна организациин политическэ жэнхэни хараа шугамаа алдаһан ябадал гэхэһээ ондоогоор сэгнэхын аргагүй.

Колхознигуудай, хүдөө нютагуудай хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай хубидаа газар эдлэхэ, мал бариха тушаа хүдөө ажахын артелиин Уставые сахиха хэрэгтэ гараһан горьтойхон дутагдалнуудые усадхаха зорилтоор КПСС-эй обкомой бюро, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ИИГЭЖЭ ТОГТООНО:

Колхознигуудай, хүдөө нютагуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хубиин ажахыда хэды мал бариха тушаа хүдөө ажахын артелиин Уставые хазагайруулһан дутагдалнуудые усадхахын тулада колхоз, совхозуудай, бусад организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, партийна организацинуудтай хамта бодото хэмжээнүүдые хараалжа, хамтын суглаанууд дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлхын тулада хүдөө ажахын артелиин Уставые, хубиин ажахыда хэды мал бариха, хэды шэнээн газар эдлэхэ тухай бусад хуулинуудай хазагайруулагдажа байһан баримтануудые һайнаар шалгажа үзэхэ гэжэ КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Хүдөө ажахын артелиин Уставай хэр сахигдажа байһаниие хинан шалгалгаяа шангадхаха, хүдөө ажахын артелиин Уставые хазагайруулха, мал бариха, газар эдлэхэ гуримые эбдэхэ гээшэ тон болохогүй, ниитын хэрэгтэ хоротой юм тэжэ колхознигуудай, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай дунда хаа хаанагүй ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэдөө ябуулжа байха гэжэ КПСС-эй айкомууд, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомууд уялгалагдана. Тиигэжэ тогтоогдомол гуримай ёһоор колхознигуудай, хүдөө нютагуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хубиин ажахыда мал барюулдаг, газар эдлүүлдэг болохо хэрэгтэй. Эхэ мал үүсэлүүлэнгүй, алишье таладаа ашатай туһатай байхаар колхознигуудһаа, хүдэлмэришэдһөө, алба хаагшадһаа үлүү малнуудыень худалдажа абаха гэжэ колхозуудта дурадхагдана.

Газар дансалһан дэбтэрэй ёһоор, ниитын хэды шэнээн газарай байһые, колхоз, совхозуудаар, бусад организаци, предприятинуудаар бууса шадарай хэды хэмжээнэй газар эдлэхэ гуримтай аад, хэдые эдлэжэ байһыень энэ жэлэй ноябриин 1 болотор шалгажа, сасуулжа үзөөд, колхознигуудайшье, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадайшье зүгһөө, тэрэшэлэн организаци, эмхи зургануудайшье зүгһөө үндэһэ баримтагүйгөөр абтаһан газарые һөөргэнь абажа, колхозуудта үгэхэ гэжэ Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Хүдөө нютагуудта байһан өөһэдынгөө предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хубиингаа ажахыда мал бариха, газар эдлэхэ гурим хазагайруулһан баримтануудые аймагуудай партийна, советскэ органуудтай хамта усадхаха хэмжээ абаха гэжэ республикын министерствонүүд болон управленинүүдэй, арадай ажахын соведэй хүтэлбэрилэгшэд, предприяти болон эмхи зургаануудай директорнүүд, хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа.

БУРЯДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

„Городуудта, хүдэлмэришэдэй тосхонуудта ажаһуудаг хүнүүдэй хубиингаа мэдэлдэ мал барихыень хорихо тухай" РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые бодотоор бэелүүлхэ хэмжээнүүд тушаа

рядай АССР-эй Министрнүү- Совет иигэжэ тогтообо:

Улан-Удэ городто, тэрээн ша- и газарнуудта ажаһуудаг хү- эй ашаг шэмэтэ, ажал хүдэл- лэ хэрэглэхэ мал хубиингаа лэ барихыень хорихо тухай СР-эй Верховно Соведэй Пре- умэй 1959 оной августын 12-то һан Указые 1959 оной октяб- 1 болотор бодотоор бэелүүл- ь Улан-Удын горгүйсэдкомые, езнодорожно, Советскэ, Ок- ьска райгүйсэдкомуудые, гын, Тарбагатайн аймгүйсэд- дые уялгалха.

Иимэ һуурин газарнуудые -Удэ город шадархи гэжэ тоо- гэбэл: Аэропорт, № 4 Городской станци Дивизионно доошоо нгэ мүрэн дээгүүр гараһан рэ хүрэтэрхи Доодо Онгостой ние, Силикатна заводой тосхоне.

3. Улан-Удэ городто, тэрээн шадархи газарнуудта ажаһуудаг хүн зоной хубиингаа мэдэлдэ байһан үнеэдые, эмэ залуу малые үүсэлүүлхэгүйн тулада мал барижа байһан хүнүүдтэй ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, тиигэжэ тэдэнние колхозууд, совхозуудта эмхитэйгээр худалдуулха ёһотой гэжэ энэ тогтоолой 1-дэхи пунктда тоологдоһон аймагуудай, районуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдые уялгалха.

Хэрбээ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые хүнүүдэй эбдэхэ болоо һаань, колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай уялгата ёһоор тушаахадаа 1958 он болотор тоосодог гүрэнэй бэлэдхэлэй сэнгээр (октябриин 1-һээ хойшо) түлөөд, малыень абаха гэжэ энээнтэй хамта хүнүүдтэ ойлгуулха ёһотой.

4. Улан-Удэ городто, тэрээн шадархи газарнуудта ажаһуудаг хүнүүдэй мал эмхитэйгээр худалдан абаха, һаадгүйгөөр тушаан абаад, республикын совхозуудта дамжуулан үгэхыень Бурядай малай конторые (Ждановые) уялгалха.

5. Улан-Удэ городто байһан, мүн дүтын аймагуудай ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдөөр Улан-Удэ городто, тэрээн шадархи газарнуудта ажаһуудаг хүн зоной малые үзүүлжэ, һэргылэмжын хүдэлмэри хүүлхыень республикын Хүдөө ажахын министерствые (нүхэр Тюменцевые) уялгалха.

6. Улан-Удэ городто, тэрээн шадархи газарнуудта ажаһуудаг хүнүүдэй мал худалдан абажа байха үедэ республикын малай контородо таһалдуулангүйгөөр мүнгэ һомолжо байхыень Бурядай гүрэнэй банкын конторые (нүхэр Черненкые) уялгалха.

Н. С. ХРУЩЕВ, А. И. МИКОЯН МОСКВАДАХИ АМЕРИКЫН НАЦИОНАЛЬНА ВЫСТАВКЫЕ ОРОЖО ХАРАБА

ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй рүүлэгшэ Н. С. Хрущев болон Р-эй Министрнүүдэй Соведэй рүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо . Микоян сентябриин 3-най Москвадахи Американ на- льна выставкые орожо хара- бэдэнние выставкын генеральна ктор, Г. Макклеллан, США-гэй хэрэгүүдэй саг зуурын этигэмжэтэ Э. Л. Фриирс, мүн Америкын выставкын захиргаанай хүдэлмэрилэгшэд главна үүдэндэ угтаа.

Н. С. Хрущев, А. И. Микоян дэлхэйе тойрон дабшадаг Америкын хэмэл одоной моделиие хараа, Америкын мүнөөнэй уран зураашадай зурагуудай табигдаһан гол павильондо ороо, нээмэл талмай дээрэ табигдаһан хубсаһанай моделнуудые тэдэнэр ажаглан хараһан байна.

Выставкэдэ ороһон олон хүн зон Н. С. Хрущевые, А. И. Микояниие халуунаар амаршалаа.

(ТАСС)

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№209 (9041) | 1959 оной сентябриин 5, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Гүрэндөө таряа тушаажа эхилбэ

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой комплексно 1-дэхи, 2-дохи бригадынхид хуряалгаяа һайнаар үнгэргэхэ зуураа, бэлэдхэлэй пунктда таряа тушаажа эхилбэ. Нэгэдэхи комплексно бригадынхид колхоз соогоо хамагһаа түрүүн гүрэндэ таряа тушаажа эхилээ. Тэдэнэр сентябриин 1-дэ бэлэдхэлэй пунктда 88 центнер, сентябриин 2-то 150 центнер таряа тушааһан байна.

Гүрэндэ таряа тушаалгада колхозой гэшүүд Бата Содномов, Долгор, Пагма Заянтуеватан, Цырендулма Лубсанова эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Автомашинын жолоошод нүхэд Серебрянников, Тучинов гэгшэд мүн лэ шалгарна. Эдэнэр үдэртөө бэлэдхэлэй пунктда 2—3 дахин таряа шэрэнэ.

Т. Санжиев.

Аймагай түрүүшын мянгатан

Һүүлэй үедэ шалгар дулаан байжа, Ториин аймагай колхозуудай таряан гүйсэд эдеэшээ. Полинууд дээрэ трактор, комбайнуудай абяан үдэр, һүнишье замханагүй. Илангаяа «Заветы Ильича» колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Григорьев) гэшүүд таряа хуряалгаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаад, эмхидхэл һайнтайгаар ябуулжа байна. Эндэ үбгэн залуугүй хуряалгын хүдэлмэридэ хубитаяа оруулалсахаар шиидэнхэй.

Хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 7 хоногой туршада тус колхоз 3000 гаран гектар таряалангайнгаа 1103 гектарые (энэнь 30 процент) амяарлан хадаад, 260 гектарыень баал болгон суглуулаад, 3542 центнер орооһо тоог дээрээ асараа. Эндэ сугларһан таряан дары хатаагдан сэбэрлэгдэжэ, гүрэндэ тушаагдана. Сентябриин 2-ой байдалаар гүрэндөө 1000 гаран центнер һайн шанартай таряа худалдаад байна. Энээгээрээ урмашаһан колхознигууд гүрэндэ 9000 гаран центнер таряа тушааха түсэбөө сентябриин 20 болотор дүүргэхэ зорилго табинхай. 5 хоног бүри 2000 гаран центнер таряа гүрэндөө худалдана. Мүнөө тоог дээрэ таряа сэбэрлэдэг, хатаадаг машинанууд һаадгүйгөөр хүдэлгэгдэнэ.

Колхозой 1-дэхи тракторна бригада (бригадирнь нүхэр Бадмаев) түрүүшын 5 хоног соо бригаданууд хоорондын мүрысөөндэ түрүүлжэ, колхозойнгоо дамжуулгын Улаан туг абанхай. Энэ бригада 649 гектар таряа хадаад, 190 гектарайнь баалнуудые хуряажа абаа. Түрүү комбайнер Гомбожап Галсанов 8 хоногой туршада үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэжэ, дамжуулгын улаан тугханда хүртөө. Мүн комбайнер Ендон Тарбаев заримдаа үдэрэй хоёр нормо дүүргэжэ, 2-дохи һуурида гаранхай.

Лафетнэ жаткын машинист Егор Цыденов 11 үдэрэй туршада 229 гектар хадажа, дамжуулгын улаан туг, мүн жаткын машинист Сергей Бадмаев—2-дохи, Нима Молонов 3-дахи һууринуудые эзэлээ.

Хуряалгын үедэ механизаторнууд, ондоошье колхознигуудай культурна эрилтэ хангаха хүдэлмэри һайнаар эмхидхээ. Колхозой партийна, комсомолой организацинууд хамтын хүсөөр полевой стануудта «Дайшалхы хуудаһа», «Сахилгаан» газетэ гаргадаг, уряа лозунгнуудые эли газарта хададаг, дүнгүүдэй самбарта ажалай дүүргэлтые бэшэжэ байдаг юм. Хуряалгада хабаадажа байһан колхознигуудые эдеэ хоолоор һайса хангана.

Тиигэжэ энэ колхозойхид таряа хуряалгынгаа хүдэлмэриие богонихон болзорто дүүргээд, орооһо таряа тушаалгаар ойрын сагта гүрэнтэеэ тоосохо, хүсэд хүрэхэ үрэһэ хаажа абаха гэжэ шиидэнхэй.

Д. Аюшеев, манай корр.

Колхозой эрхим машинист

Баруун-Оронгын үргэн нэлэнхы сабшалан дээгүүр косилкын таршаганаан замханагүй. Эндэ Иволгын «Улаан Оронго» колхозой 2-дохи комплексно бригадын бэрхэ машинист Бальжинима Будаев сагай оройтохо бүри хүдэлмэриингөө эршые түргэдхэжэ байһаар. Нүхэр Будаев үбһэндэ гарахадаа тушаажа абаһан морин косилкаяа нэгэшье үдэр зогсоогоогүй юм. Тиигэжэ тэрэ 20 үдэрэй турша соо 80 гаран гектарай ногоо сабшаа. Тэндэһээнь элбэг үбһэн хуряагдаа юм.

Мүнөө таряа хуряалгын түлэг дундаа ябажа байхадань нүхэр Будаевай ажал тон ехэ. Үшөө зуугаад шахуу гектар сабшалан ойроо хүртөөгүй байһаар. Теэд энээниие нүхэр Будаев сабшаха юм. Тэрэнэй сабшаһан үбһые 67 наһатай Базар Лубсановай хүтэлбэрилдэг пенсионернүүдэй звено хуряажа байнхай. Бальжинима Будаев моридоо амаруулха, эдеэлүүлхэ үедөө үбгэжөөлнүүдтээ туһалжа байдаг. Тиихэдэнь сабшаһан үбһэниинь удаан саг соо хэбтүүлэгдэнгүй һайн шанартайгаар хуряагдана.

Эрхим машинист Бальжинима Будаев һайн һайхан ажалаараа зон нүхэдтөө магтуулдаг, колхозойнгоо правлениин, партийна организациин зүгһөө 2 дахин шагнагдаа.

Б. Бадмаев.

Иволга.

Кремль соо баярай уулзалга болобо

КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгэй академи дүүргэгшэдтэй уулзаа

КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгэй академи дүүргэгшэдтэй сентябриин 3-да уулзаба.

Сэрэгэй академи дүүргэһэн офицернүүд, Советскэ Армида болон Далайн-Сэрэгэй Флодто шадамар бэрхэ кадрнуудые бэлэдхэжэ байһан профессорнүүд, багшанар Кремлиин Ехэ Ордоной СССР-эй Верховно Соведэй заседаниин зал соо суглараа.

Нүхэд А. Б. Аристовай, Л. И. Брежневэй, А. И. Кириченкын, А. И. Микоянай, Н. А. Мухитдиновай, М. А. Сусловой, Н. С. Хрущевой, А. Н. Косыгинай президиумдэ ерэхэдэнь суглараашад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский, Советскэ Союзай Маршалнууд И. С. Конев, В. Д. Соколовский, И. Х. Баграмян, С. М. Буденный, А. И. Еременко, К. А. Мерецков, Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой главна политическэ управлениин начальнигай орлогшо генерал-полковник П. И. Ефимов, элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй маршалнууд, генералнууд, адмиралнууд болон офицернүүд мүн лэ президиумдэ һуулсаа.

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский үгэ хэлэжэ, баярай заседани нээбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевой сэрэгэй академиие дүүргэгшэдтэ хандажа үгэ хэлэхэдэнь, уулзалгада хабаадагшад хүл дээрээ бодожо нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Удаань Улаан тугта, Ленинэй орденто, нэгэдэхи шатын Суворовой орденто М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ сэрэгэй академи дүүргэһэн подполковник Ф. И. Гредасов, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй генеральна штабай нэгэдэхи шатын Суворовой орденто сэрэгэй академиие дүүргэһэн ГДР-эй Арадай национальна армиин генерал-майор Фридрих Дикель, Ленинэй орденто, Суворовой орденто Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ артиллериин инженернэ академиие дүүргэһэн полковник Д. А. Погорелов, үгэ хэлэһэн байна.

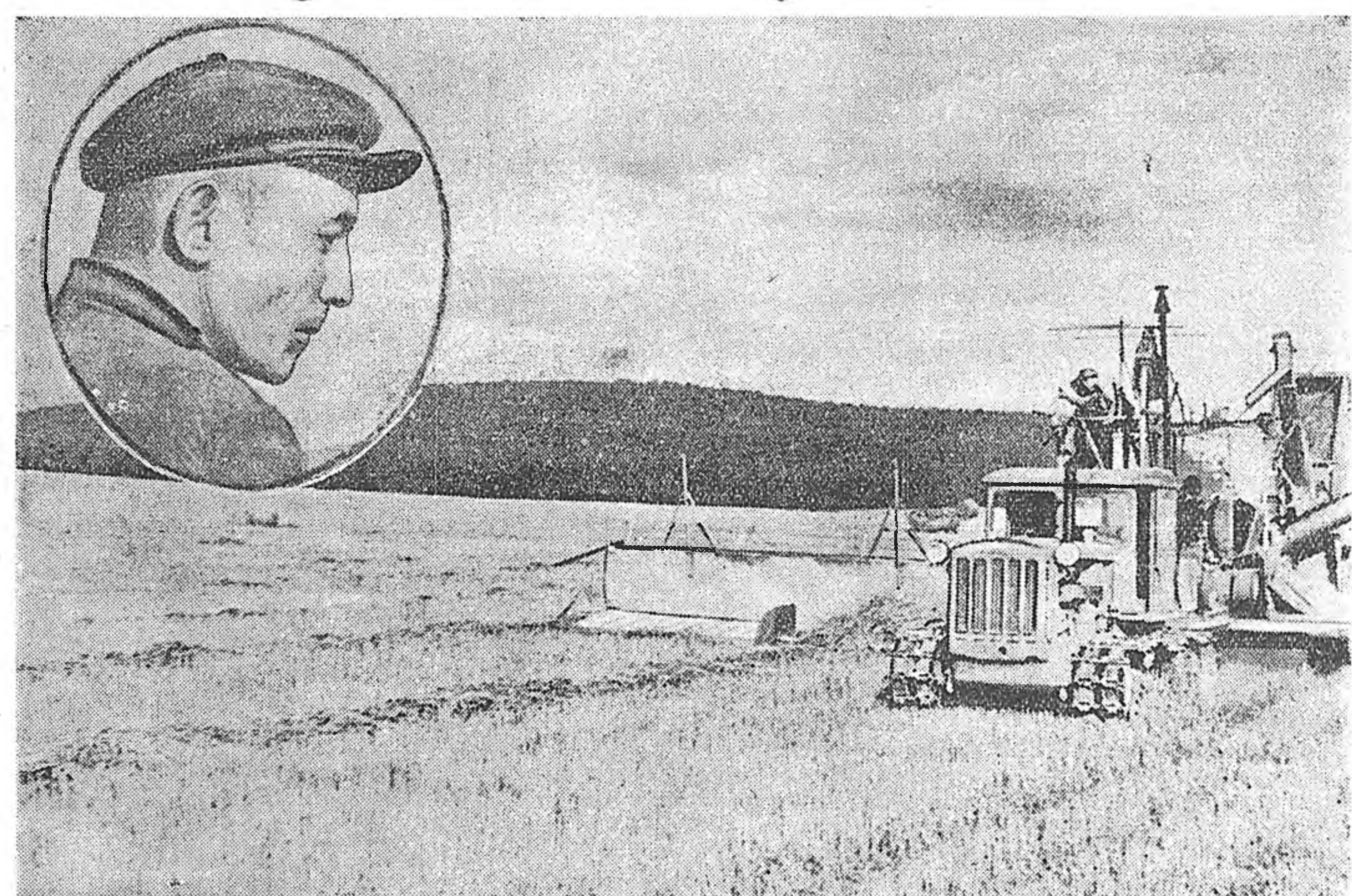
КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновскиий, подполковник Ф. И. Гредасовой, генерал-майор Фридрих Дикелиин болон полковник Д. А. Погореловой хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, нэгэнтэ бэшэ альга ташалган болоһон байна.

Баяр ёһололой һүүлээр уулзалгада хабаадагшад Грановита палатын Георгиевскэ зал соо ошоо, тэндэнь сайлалга болоо.

Ехэ баярай, хани барисаанай ортон байдалда үнгэрһэн уулзалга арми арад хоёрой хоорондоо бата нягта холбоотой байһые, Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоа сэрэгшэдэй нягтаар тойрон жагсанхай байһые, коммунизм байгуулагша совет арадай амгалан ажал хёрхоор сахин хамгаалхаар тэдэнэй бэлэн байһые харуулаа.

Уулзалгада хабаадагшадта ехэ концерт харуулагдаһан байна.

(ТАСС).

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр А. Б. Саввичевай хүтэлбэрилдэг комбайнын агрегат үдэр бүри 10 гектар талмай дээрэ баалнуудые суглуулжа сохихо түсэбтэй аад, 14 гектар хүрэтэр суглуулна. Зураг дээрэ: А. Б. Саввичевай агрегат ажаллажа байна. Хүрээ соонь — нүхэр А. Б. Саввичев.

С. Климовай фото.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

ОКТЯБРИИН ТҮСЭБӨӨР АЖАЛЛАНА

Гусиноозерск городой электромеханическа мастерскоийн хүдэлмэришэд 8 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид 115 процентээр дүүргээд, мүнөө октябриин түсэбөөр ажаллажа байна. Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ электроцехынхид ябана. Тэдэнэр коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ, һара бүриингөө даабарие 105 процентһээ доошо бэшэ дүүргэжэ байха гэһэн уялга абаһан байгаа, Мүнөө тэдэнэр һараһаа һара бүри уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Электрослесарьнууд Михаил Степанов, Николай Калистратов гэгшэд халаан бүриингөө нормые 150—170 процент дүүргэнэ.

«Красная Селенга».

ҺУРГУУЛИИНХИД ГЕКТАР БҮРИҺӨӨ 200 ЦЕНТНЕР КУКУРУЗА ХУРЯАБА

Шимкинэй долоон жэлэй һургуулиин һурагшад XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 2 гектар талмай дээрэ кукуруза тарижа ургуулха уялга энэ хабар абаһан байгаа. Үхибүүд кукуруза тарилгые агротехникын заабариин ёһоор хэжэ, тарилгын хойноһоо һайнаар харууһалжа, муу бэшэ ургаса ургуулба. Тэдэнэй харууһалһан 2 гектар дээрэһээ 400 центнер кукурузын набша хуряагдажа силослэгдээ. Биологиин багша Прасковья Григорьевна Усольцева һурагшадай хүдэлмэрие хүтэлбэрилһэн байна.

«Красное Знамя».
Түнхэн.

ШЭНЭ НОМУУД АБТАНА

Горхоной профсоюзна библиотекэ жэл бүри олон шэнэ номуудые абана. Мүнөө эндэ 11 мянга гаран номууд тоологдоно. Энэ жэлдэ ном худалдан абаха хэрэгтэ 8 мянган түхэриг мүнгэн һомологдонхой.

«Под знаменем Ленина».
Заиграй.

КОММУНИСТНУУД ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ ЯБАНА

«Дружба» колхозой 49 коммунистнууд, 30 гаран комсомолшууд сэхэ үйлэдбэри дээрэ ажаллана. Тэдэнэр ажахын шиидхэхы һалбарида табигданхай. Үбһэ, таряа хуряалга дээрэ 20 гаран, мал ажал дээрэ 14 коммунистнууд хүдэлнэ. Партиин гэшүүн Һамажап Бадмаева һаалишадай дунда һайн амжалта туйлана. Тэрэшэлэн хонишод коммунистнууд Н. Балданова, Ц. Д. Дашинимаев, Н. Мангарханова гэгшэд эрхим ажалаараа суурхана.

«Кижингинский колхозник».

ҮРЭ ЖЭМЭСЭЙ ҮНДЭР БАЯН УРГАСА ХУРЯАНА

Лазогой нэрэмжэтэ колхозой садовод Дмитрий Пудович Викулов энэ жэлдэ үрэ жэмэсэй баян ургаса ургуулба. Колхоз 900 килограмм малина худалдажа, 7,5 мянган түхэриг олзо оруулаа.

— Манай сад залуу юм,— гэжэ нүхэр Пудович хөөрэнэ. Мүнөө энэ сад 7 гектар талмай эзэлнэ. Энэ жэлдэ 800 килограмм вишни, 3 мянган килограмм яблока суглуулха уялгаяа лаб дүүргэхэнь.

«Знамя победы».
Прибайкалиин аймаг.

Эмхи, гуримай һулаһаа

Энэ жэл Зэдын аймагай колхозуудта, хониной совхоздо орооһо таряанай ургаса яһала һайн. Тэрэнээ богони болзорто, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха зорилго колхоз бүхэнэй үмэнэ табигдана.

Гэхэ зуура аймагай томо ажахынуудай нэгэн—Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Лысов, партийна организациинь секретарь нүхэр Ханхаев) ургаса хуряалгаяа тэсэшэгүйгөөр удааруулжа байна. Энэ колхоз 5.200 гектар таряалантай. Тэрэ тоодо 2 мянган гектар шэниисэ, 900 гектар ячмень бии. Һүүлэй мэдээгээр, оройдоол 1200 гектар шэниисэнь хадагдаа. Хадагдаһан баалнуудаа хорёод хонуулжа, августын 28-наар суглуулжа эхилһэн байна. Һолоомынгоо узуурта үни удаан хэбтэһэнһээ баалнуудай оёорой таряан ургажа эхилээ.

Наранай отделениин таряалан дээрэ удаан хэбтэһэн баалнууд һолоомынгоо узуурта шэгэжэ, газартаа няалдашанхай. Суглуулжа ябаһан комбайнер нүхэд Чагдуров, Калмыков гэгшэд баалайнгаа 10 процент шахууе газартань үлөөхэ ушартай болоно. Энэ хүдэлмэри юундэ нобшорноб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд «хура бороон таһарнагүй» гэһэн шалтаг бārяад, амяарлан хуряаһан таряа суглуулжа эхилхэ тухай зүбшөөл үгөөгүй. Тэнгэри шарайшалаад, альгаа дэлгээд һууха бэшэ, харин хатаһан, һиирэһыень харалсажа байгаад, таряагаа түүбэрилэн хуряаха хэрэгтэй бшуу.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ баал суглуулха хүдэлмэри ёһотоор эмхидхэнэгүй. Эмхи, гуримай һулаһаа боложо, комбайнай таряа зөөхэ автомашинашье али олон дутана.

Зарим отделенинүүдтэ машина, техникэнь эбдэржэ, урагшаа ябанагүй. Гэгээтын отделениин лафетнэ жаткын машинистнууд Лубсанов, Шахмаев, Поддельский, Якимов гэгшэд хуряалгын эхилһэнһээ хойшо тус бүридөө 40—50 гектар таряа халаа. Тиихэдээ тэдэнэр үдэр бүри 2—3 гектар таряа хадаһан жэшээтэй болоно. Иигэжэ хүдэлхэдэнь ажал хүдэлмэри яагаад урагшаа ябаха гээшэб?

...Августын 29-нэй сэлмэг дулаан үдэр поли дээрэ ерэхэдэмнай, гурбан лафетнэ жатка һубарилдан зогсошонхой, хажуудань хэдэн механизатор баал дээрэ хэбтэбэ. Хэр хүдэлжэ байнабта?—гэжэ асуухадамнай:

—Үглөөнһөө хойшо нэгэшье мүр гаргаагүйбди. Хоёр жаткын угольнигууд хухараад, гагнуулха гэжэ һуунабди,—гэжэ тэдэнэр харюусаба.

Гурбадахинь тракторгүй зогсонхой.

—Юундэ ошожо дуулганагүйбта?

—Бригадирнай мэдэнхэй юм, бидэ ондоо юу хэхэбибди. Эмхи, гуримнай энэ зэргэ болоно гээшэ ааб даа,—гэжэ нэгэниинь харюусаа.

Эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэриин һула дээрэһээ эндэхи механизаторнууд ажалдаа иимэ хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандана. Хоёрдохи жаткадань саг үргэлжын машинист томилогдоогүй. Навесной жатканууд һайнаар тааруулагдаагүй дээрэһээ ходо эбдэрнэ, биратай юумэ хэнэгүй. Гэбэшье республикын түрүү колхозуудай механизаторнууд навесной жаткаар үдэрэй 40—45 гектар хадана бшуу.

Түрүүлэгшын орлогшо, главна инженер нүхэр Фуфонов механизаторнуудай ажал зүбөөр эмхидхэнэгүй. Тусхайлбал, Гэгээтын механизаторнууд бүхэли үдэртөө хооһоор хүдэлнэ. Августын 28—29-дэ поли дээрэ ажаллажа байһан механизаторнуудта халууншье, хүйтэншье эдеэн абаашагдаагүй.

Гүрэндэ таряа худалдаха хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Гэбэшье колхозой таряанай тоогууд дээрэ мянга гаран центнер эрхим шанартай шэниисэ сугларшанхай. Баян гэжэ газарай тоог дээрэ 500 центнер шэниисэ обоологдоод байна. Теэд мүнөө болотор тэрэ ехэ таряан мүртэйгөөр сэбэрлэгдэнэгүй. Хэды эхэнэрнүүдэй гараараа веялкэ эрьюулжэ байхань харагдана. Тоог дээрэхи электростанциин заһабарилагдаагүй дээрэһээ зернопульт болон таряа сэбэрлэхэ бусад механизмууд хүдэлнэгүй. Мүн Зэдэ голой саада тээхи тоог дээрэ 700 центнер шэниисэ сэбэрлэгдээшье һаа, гүрэндэ тушаагданагүй.

Механизаторнуудай байдаг полевой стануудта харуулан ойлгуулха зүйлнүүд яһала бии. Гэбэшье юрэнхыгөөр бэшэгдэһэнһээ ондоо, тусхай тодорхой уряа, лозунгнууд харагданагүй. Механизаторнуудай хэһэн ажал тэмдэглэдэг самбаршье байхагүй. Колхознигуудай дунда лекци, элидхэл үсөөн уншагдана. Агитаторнууд муугаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Агитаторай хөөрэлдөө хэжэ байхань тон хомор. Ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан», «сахилгаан» гаргагданагүй шахуу. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, зоной дунда соносхогдоногүй.

Эдэ бүгэдэнһөө харахада, колхозой партком, тэрэнэй секретарь нүхэр Ханхаев таряа хуряагшадай дунда эмхидхэлэйшье, ойлгууламжыншье хүдэлмэри һулаар ябуулна. Ургаса хуряажа байгшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулха тухайда Мухаршэбэрэй аймагай интеллигенци нээмэл бэшэгээр хандаба. Тэдэнэй жэшээгээр мүнөө ургаса хуряалгын халуун хаһада политическэ хүдэлмэреэ һайжаруулхын тула партийна комитет тодорхой хэмжээ абаха уялгатай.

Ургасаяа богонихон болзорто хуряажа абаха арга боломжо энэ колхоздо яһала бии. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд баалдаа хатажа эдеэшэһэн улаан таряагаа хуряахын тула сэлмэг үдэрнүүдтэ подборщигтой бүхы комбайнуудаа ябуулха ёһотой. Лафетнэ, навесной жаткануудые һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулхаар. Юуб гэхэдэ, таряалангайнь хахад шахуу «хүл» дээрээ ургажа байна ха юм.

Д. Болхоев, манай корр.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ!

*

Галуута Нуурай рудоуправлениин 7/8 шахтын экскаваторщик Семен Кузьмич Шевченко мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсаһаар үнинэй. Мүнөө алхалдаг экскаваторта хүдэлмэрилхэ зуураа, халаан бүхэнэйнгөө нормые 120 процент дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** С. К. Шевченко.

Ф. Моренецэй фото.

Кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэнь

Каменск тосхоной автотранспортна конторын хүдэлмэришэд мүрысөөндэ ороһон түрүүшын үдэрһөө амжалта туйлана. Эдэнэр июль һарынгаа даабарие 117,2 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур арадай ажахын 86 мянган тонно ашаа шэрэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй зарлагдахаяа байһан Пленумые угтуулан, хоёрдохи АТК-гэй хүдэлмэришэд гурбан кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид, сентябриин 25-да дүүргэхэ уялга абаа.

Жолоодогшо нүхэд Шулаев, Сопроненко, Петров, Березовский гэгшэд автомашинынгаа мөөрэй резинэ һэлгүүлэнгүй 50 мянган километр ябаһан байна.

АТК-гэй жолоодогшод түлишэ арьбалха, машинынгаа ашаглагдаха болзорые һунааха, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэжэ оролдоно.

Мүнөө эдэнэр ашаа шэрэлгын өөрынь үнэ химдаруулхын түлөө тэмсэнэ. Тиигэһэнэй ашаар 300 мянга шахуу түхэриг гүрэнэй мүнгэ зөөри алманхай.

Дизельнэ паркын хүдэлмэришэд мүрысөөндэ эрхимлээ. Дүй дүршэлтэй жолоодогшод И. Капустин, А. Голосев, А. Усатенко, А. Литягин гэгшэд халаан бүриингөө даабари 150—180 процент дүүргэнэ.

Карбюраторна паркын жолоодогшод И. Елизов, В. Скатов, Девяткин, аха дүү Калашниковууд капитальна заһабарилгагүйгөөр автомашинаяа 200000 километртэ ябуулха зорилго табинхай. Эдэнэр машинаараа мүнөө 100 гаран мянган километр ябаад байна.

А. Бусурманов.

* *

Үнэтэ үүсхэлэй ашаар

Манай оёдолой фабрикада залуу хүдэлмэришэдһөө бүридэһэн бригаданууд бии юм. Залуу хүдэлмэришэдэйнь дүршэл багатай дээрэһээ зарим бригадын түсэбөө дүүргэхэгүй, шанар муутай продукци гаргаха ушар үзэгдэдэг байгаа. Энэ дутагдал предприятиемнай гэдэргэнь татадаг байгаа.

Социалистическэ Ажалай Герой Валентина Гагановагай үүсхэл орон доторнай үргэнөөр дэлгэрээ. Мүн манайшье фабрикада энэ үүсхэл һайшаагдажа, гээгдэжэ ябагшадта туһалха гэжэ шиидэгдээ һэн. Тиигэжэ фабрикымнай шалгалтын мастер Антонина Бухольцева гээгдэлдэ ороһон залуушуулай бригадые шефтээ абажа, туһаламжа үзүүлхые дурадхаба.

Тэрэ гэһээр хэдэн хоног үнгэрөө. Нэн түрүүн нүхэр Бухольцева бригадынхидай ажалые һайнаар эмхидхэжэ, оёдолшодой хүсые [...] хубаарилан табижа, хубсаһа [...] шэнэ аргануудта һургажа эх[...] байна. Энээнһээ түрүүн оёд[...] халаан соогоо 70 паар үм[...] орондо оройдоо 50—55 паар [...] һэн. Мүнөө тэдэнэр халаана[...] нормые 75 паар хүрэтэр [...] һайнтайгаар дүүргэдэг болон[...]

Антонина Бухольцева залу[...] дэлмэришэдэй шадабари мэр[...] дээшэлүүлхэ зорилгоор техн[...] теоретическэ һуралсал ябуу[...]

Залуу хүдэлмэришэд Мо[...] ская, Носкова гэгшэд анх[...] үдэр бүри даалгабаряа дүүр[...] гүй, оёһон хубсаһаниинь муу[...] нартай байдаг һэн. Мүнөө э[...] богонихон болзор соо нүхэр [...] хольцевагай туһаламжын [...] халаан бүриингөө даалгаб[...] 100 гаран процент дүүргэдэг б[...]

Е. Шира[...]
Улан-Удын оё[...] фабрикын дир[...]

26 жэл соо токарёор ажаллана

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай механическа цех соо ороходо хойно хойноһоо һубарилдан табигдаһан элдэб янзын станогууд жэрылдэнэ. Станогуудай нэгэнэйнь хажууда ажаллажа байһан сагаан халаадтай набтархан бурят эхэнэр тошиилдажа байһан шүрэбөө наринаар бүтээнэ хэбэртэй, ехэл тааруулжа харана.

— Би багаһаа хойшо ажалые сэгнэдэг, тэрээндэ дуратай һэм,— гэжэ Евдокия Владимировна Тархаева хөөрэдэг.

Нүхэр Тархаева токарёор 26 жэл соо хүдэлнэ. Һүүлшын 12 жэлэй туршада тус предприятида ажаллана.

Партиин Центральна Комитедэй июниин Пленумэй Хандалга болон шиидхэбэринүүдтэ харюусан Е. В. Тархаева бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, халаан бүри[...] даалгабарие 200 процент хү[...] дүүргэнэ.

Предприятиингаа хүндэ [...] хүдэлмэрине оньһожоруулха[...] рэгтэ Евдокия Владимировн[...] налаа ехээр хандуулдаг. [...] Тархаева үнгэрэгшэ жэлдэ ү[...] нарижуулгын хоёр дурадхал о[...] һан байна. Энээнэйнгээ [...] предприятидань нилээд ехэ [...] лалта хэгдэһэн байха.

319 округой һунгагшад [...] Тархаевада өөһэдынгөө этигэл[...] дабарие үзүүлжэ, Улан-Удэ[...] дой Советдэ депутадаар һун[...] байгаа. Мүнөө эрхим токарь [...] гагшадтаяа ехэ холбоотой, [...] нэйнгээ эрилтэ гүйлтада хо[...] анхаралаа хандуулжа байдаг[...]

К. Халта[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. В. Тархаева шүрэб тошиилдажа байна.
Л. Хайдуровай [...]

Хүдөөгэй лекторнуудэй дүй дүршэлһөө

Бодото байдалтай нягта холбоотойгоор лекци уншаха

Энэ жэлдэ политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй манай аймагтахи отделени лекционно пропаганда эмхидхэхэдээ партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулһан байна.

Манай аймагай колхозуудай бодото ажал хүдэлмэридэ туһалхаар, тодорхой һайнаар лекционно пропаганда эмхидхэхэ зорилго табиһан байгаабди. Уншагдадаг лекцинүүд колхозой үйлэдбэритэй нягта холбоотой байха ёһотой гээд мүнөө үеын ажабайдалнай эрилтэ хэнэ бшуу. Энээнгүйгөөр лекционно пропаганда зорилгоёо бэелүүлжэ шадахагүй байна.

Энээнһээ урда тээ лекцинүүд юрэнхышэгээр уншагдадаг дээрэһээ хүнүүдые ехээр һонирхуулдаггүй байгаа. Мүнөө уншагдадаг лекцинүүдэй шанар, удхыень һайжаруулха талаар зарим тэды хүдэлмэри эмхидхэхэдээ, түрүү колхозуудай, түрүү хүнүүдэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал табигдадаг гээшэ.

Багшанар, врачнар, агрономууд, зоотехнигүүд болон бусад алба хаагшадаар лекци уншуулхаһаа гадна, түрүү хүнүүдые, мүн колхозуудай түрүүлэгшэнэрые энэ хүдэлмэридэ хабаадуулдаг болообди. Хэрэг ажалаа һайса мэдэхэ хүнүүд — колхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд лекци уншахадаа туйлаһан амжалта тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг, дүй дүршэлөө андалдадаг байна.

Партиин XXI съездын табиһан теоркиин асуудалнуудаар, мүн энэ съездын шиидхэбэринүүдэй зарим бүлэгөөрнь, илангаяа хүдөө ажахыда хабаатай асуудалнуудаар хэдэ хэдэн лекцинүүдые манай аймагтахи бүлгэмэй гэшүүд бэлдэһэн байгаа.

Гадна нютагай тоо баримтануудһаа хэдэ хэдэн лекцинүүд бэлдэгдэһэн байна. Жэшээнь, «манай аймагта гектар бүриин 300 центнер кукуруза хайшан гээд ургуулжа абахаб» гэһэн лекци аймагтахи хүдөө ажахын инспекциин главна агроном, бүлгэмэй гэшүүн нүхэр Соболева бэлдэһэн байна. Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой зоотехник, бүлгэмэй гэшүүн нүхэр Малыров «заяадуулдаг үнеэ барижа, тугалнуудые томо болгоходо колхоздомнай ямар туһатайб» гэһэн лекци уншаа юм. Хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник нүхэр Михайлов аймагай түрүү малшадай дүй дүршэл шэнжэлэн согсолоод, «хайшан гээд сүүдхэдээ килограммаар мал таргалуулхаб?» гэһэн лекци уншаба. Ажахын тодорхой асуудалаар бэлдээд уншаһан лекцинүүдые нэрлэхэ болоо һаа, олон байха. Иимэ лекцинүүдые колхознигууд хододоо һайшаадаг юм. «Партиин XXI съездые манай аймаг юугээр угтахань бэ?», «манай аймаг долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ», «Партиин XXI съезд, мал ажал хүгжөөлгөөр аймагай зорилго» гэхэ зэргын темэнүүдээр олон лекци уншагдаа.

Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй уншаһан лекцинүүд олониитэдэ ехээр һайшаагдадаг юм. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Перевалов, «Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кривогорницын гэгшэд лекционно хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаададаг. Эдэнэр аймагтахи отделениин правлениин гэшүүд юм. Бүхы хүдэлмэридэ хабаададаг, туһалдаг байна. Нүхэр Перевалов гансахан июнь һара соо 6 лекци уншаа. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ звенонуудые эмхидхэхэ тухай лекци уншаһан байна. Иигэжэ энэ түрүү аргые дэлгэрүүлхын тулада хүдэлмэри ябуулһанай ашаар ажалай эмхидхэлгын энэ түрүү арга аймагай бүхы колхозууд хэрэглэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ хоёрхон колхозууд иимэ арга хэрэглэһэн байгаа.

Хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилгоор суута кукурузашан нүхэр Дампиловые, түрүү хонишон нүхэр Агафоновые, комплексно бригадын бригадир нүхэр Галсановые бүлгэмэйнгөө гэшүүд болгожо абаабди. Колхознигуудай үмэнэ эдэнэр дүй дүршэл тухайгаа лекци уншана. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь Октября», «Дружба», Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозуудта нүхэр Дампилов дүй дүршэл тухайгаа лекци уншаһан байна. Энэ хабартаа нүхэр Дампилов 12 лекци уншаба. «Мүнгэн түлбэридэ оролго бригададамнай ямар юумэ үгөөб» гэһэн темээр нүхэр Галсанов 4 лекци уншаа. Бүлгэмэй гэшүүн, зоотехник нүхэр Мухинатай хамта хонишон нүхэр Агафонов «манай хонишодой бригадын долоон жэлэй түсэб» гэһэн лекци бэлдэжэ уншаһан байна.

Манай бүлгэмэй аймагтахи отделениин правлениин, мүн лекторнүүдэй хүдөөгэй бүлгэмүүдэй зүгһөө эмхидхэлэй хүдэлмэри шангадхаһанай ашаар лекци олоор уншагдадаг болоо. Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо манай отделениин лекторнууд 300 гаран лекци уншаһан байна.

Колхозуудай партийна организацинуудай туһаламжаар лекторнүүдэй хүдөөгэй бүлэгүүд лекционно пропагандын элдэб арга хэрэглэдэг болоо. Жэшээнь, асуудал харюугай, мүн тусхай темэнүүдээр үдэшэнүүд, теоретическэ, экономическа конференцинүүд үнгэргэгдэдэг, ярилдаанай журнал, лекцинүүдэй үдэр болон бусад хэмжээ-ябуулганууд эмхидхэгдэдэг болоһон байна. Эдэ бүгэдэ олониитэдэ һайшаагдадаг юм.

Экономическа, научно-үйлэдбэриин конференцинүүдэй лекционно пропагандада тусгаар һуури эзэлдэг болоһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Манай бүлгэмэй лекторнууд энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Аймагай колхозуудай бодото байдал дээрэһээ, аймагай түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлһөө абтажа, эдэ конференцинүүд дээрэ лекцинүүд уншагдадаг байна. Иигэжэ нютагай байдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэгдэдэг дээрэһээ эдэ конференцинүүд ехэ һонирхолтойгоор, олониитын хабаадалгатайгаар болодог гээшэ. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо 12 иимэ конференци үнгэргэгдэһэн байха юм. Эдээн дээрэ ехэнхидээ колхозуудай экономикын шухала шухала асуудалнууд хэлсэгдэһэн байха. Жэшээнь, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ажалай тоосоо нэбтэрүүлхэ, мүнгэн түлбэридэ орохо, мяха ехээр абаха арга зам, хони үсхэбэрилгын саашанхи арга гэхэ мэтын асуудалнууд эдэ конференци дээрэ хэлсэгдэһэн байгаа.

Таряа хуряалгын урда тээ энэ хүдэлмэриин түрүү арга дэлгэрүүлхэ тухай асуудалаар научно-үйлэдбэриин конференци үнгэргэгдэһэн байна.

Лекторнүүдэй хүдөөгэй бүлгэмүүд эдэбхитэй һайнаар хүдэлжэ байдаг. Жэшээнь, манай бүлгэмэй Унгурхуйн хүдөөгэй бүлэгэй лекторнууд һайнаар хүдэлдэг. Эндэхи бүлэгэй лекторнууд багша нүхэр Кривогорницын, агроном нүхэр Тимофеев, колхозой экономист нүхэр Жарников, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кривогорницын лекцинүүдые һайнаар бэлдээд, ходо уншадаг. Колхозой байдалтай холбоотой, нютагай тоо баримтын жэшээнүүдые харуулалсадаг дээрэһээ эдэнь хододоо һонирхолтой байдаг юм. Мүн эндэхи лекторнууд асуудал харюугай үдэшэнүүдые үнгэргэдэг, ярилдаанай журнал гаргадаг гуримтай.

Тамирай хүдөөгэй лекторнүүдэй хэжэ байһан хүдэлмэри бүгэдэ ниитэдэ һайшаагдадаг, һонирхолтой гүүлдэг юм. Эндэ экономическа, уншагшадай конференци үнгэргэгдэдэг, научна атеизмын темээр үдэшэнүүд эмхидхэгдэдэг болонхой. Телескоп хэрэглэжэ байгаад, газар дэлхэй тухай нүхэр Танхаевай уншаһан лекци ехэ һонирхолтой байгаа. Элдэб альбом болон кино хэрэглэлсэн үнгэргэгдэдэг лекцинүүд хүн зониие һонирхуулдаг. Холын малшадые, поли дээрэ ябаһан колхознигуудые хангаха зорилгоор эндэхи лекторнууд агитбригада эмхидхэһэн байгаа.

Ехэ-Кударын хүдөөгэй лекторнууд (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Коновалов) лекционно пропагандые һонирхолтойгоор ябуулха гэжэ ехээр оролдодог юм. Колхозой партийна организацитай хамта эндэхи лекторнууд долоон хоногто нэгэ удаа лекцинүүдэй үдэр үнгэргэдэг. Иимэ үдэр колхозой бүхы фермэ, бригадануудта лекци уншаг[...] юм. Лекцинүүдэй үдэр үнгэргэ[...] заримандаа олон ондоо те[...] заримандаа нэгэ темээр л[...] нүүдые уншадаг. Колхозой [...] тэлбэрилэгшэд нүхэд Манс[...] ский, Бохина, агроном [...] мова, зоотехник Малыров, агр[...] Кузнецова, медицинын хүдэл[...] лэгшэд нүхэд Аверочкина, Бу[...] болон бусад лекци уншаха хү[...] эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Манай бүлгэмэй научно-а[...] мын секци хүдэлмэреэ зарим[...] ды һайжаруулаа. Секциие хүт[...] рилэгшэ нүхэр Буиновай үүсх[...] лектор-атеистнүүдэй аймагай [...] минар хоёр удаа үнгэргэгдөө[...] Энэ секци эдэбхи үүсхэлтэйгээ[...] дэлжэ байдаг. Лекторнууд [...] Голубева, Гумпылов, Шевченко[...] менова, Соковникова гэгшэд [...] гаяа һайнаар, оролдосото[...] хүдэлдэг. Эдэнэр лекци унша[...] гадна, атеизмын темээр ү[...] нүүдые үнгэргэдэг, ярилда[...] журнал гаргадаг. Тиихэдэ асу[...] харюугай үдэшэнүүдые үнгэр[...] дөө физикээр, химеэр турш[...] нуудые харуулалсадаг юм. Энэ [...] циин лекторнууд атеизмын те[...] 120 гаран лекци уншаа, мүн [...] асуудалда зорюулжа 12 үдэш[...] гэргөө.

Эдэ бүгэдэнтэй хамта лекц[...] но пропаганда мүнөө үеын [...] эрилтые хангажа шаданагүй [...] Энээндэ дутагдалнье бии. [...] ниитэ хүн зониие лекцидэ ха[...] дуулжа шаданагүйбди.

Мүнөө манай аймагай лек[...] нүүд таряа хуряалгые эм[...] һайнаар үнгэргэхэ, жэл хахад[...] хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ хүдэл[...] дэ бүхы аргаар туһалха эрмэ[...] гэтэй хүдэлжэ байна.

И. ПОЛЯКО[...]
политическэ болон научна [...] дэлгэрүүлхэ Кударын отдел[...] правлениин түрүү[...]

…ЁЛ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! АЖАЛШАДАЙ КУЛЬТУРНА ЭРИЛТЫЕ ХҮСЭД ДҮҮРЭНЭЭР ХАНГАЯ!

Хойто-Байгалай аймагай «2-я пятилетка» колхозой улаан булангые даагша Ва…тина Урончина, эндэхи инструктор Екатерина Черных гэгшэд шэнэ почто ха…ла байна.

А. Баировай фото.

Тогтоол гаргаад, һанаагаа амаршана

Манай республикада гурбан жэ…эй соёлой добтолгын соносхогдо…һоо хойшо жэлһээ үлүү саг …эрөө. Энэ хугасаа соо Закаме…й аймагай «Дружба» колхоздо …шье хубилалта болоогүй бай…р. Нёдондо эндэхин нэгэ шэнэ …льтбаза, олохон шэнэ гэрнүүдые …ряа һэн. Тэрээнһээнь хойшо …эрэн жэл үнгэрөө, тиигэбэшье …тэй юумэн хэгдэнэгүй. Соёлой …толгын соносхогдоод байхада …орбойн сомоной Соведэй сесси, …хозой правлениин заседани, пар…йна болон комсомолой сутлаа…уд дээрэ, мүн колхозой хамтын …лаан дээрээ хэлсэгдэжэ, дэлгэ…нгы тогтоолнууд баталагдаа бэ…. Тэдэнэй ёһоор гурбан жэлэй …рша соо 300 хүнэй һууритай нэгэ …уб, хоёр культбаза, 4 бани, хоёр …дпункт, эхин һургуулиин байшан, …үгэдэй ясли болон улаан булан…уд бариигдаха ёһотой байгаа. …уя комплексно хоёр бригадын …йдаг үйлсэнүүдтэхи гэрнүүдэй, …хи зургаануудай газаагуур хэдэн …гаад модон һуулгагдаха бай… юм. Бодото дээрээ ямар юумэ …дээб тэбэл: энэ жэлэй эхилһэн… хойшо шэнэ сельмаг, колхоз…үүдай арбаад гэр, хоёр бани …ригдаа.

Шэнэ стадион, клуб, хоёр культбаза, хоёр медпункт, үхибүүдэй ясли, эхин һургуулиин нэгэ байшан, хэдэн бани баригдахаар хараалагдаһан аад, мүнөө болотор модонниинцье зөөгдөөдүй. Бэлдэгдэһэн хэдэн мянган кубометр модон хүдөөдэ үмхиржэ байна.

Соёлой добтолгодо комсомолой эхин организаци ханалгагүйгөөр хандана. Комсомолой, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ойлгууламжын хүдэлмэри мүртэйгөөр ябуулнагүй. Концерт, һонирхолтой лекци, элидхэл, залуушуулай вечер болохоёо болишонхой. Эндэхи лекторнүүдэй бүлэг һүүлэй үедэ хүдэлмэреэ һуларуулаа. Колхоз доторнь нилээд олон залуушуул, комсомолшууд бии. Тэдэнэй хүсөөр ехэ ажал бүтээжэ болохо байгаа. Гэбэшье энэ асуудалда анхарал табигданагүй. Артелиин Уставай ёһоор культурна гаргашада мүнгэ һомолхо ёһотой аад, тиигэнэгүй. Колхозой болон хүдөөгэй клубуудта хүшэгэ, зүжэг нааданда хэрэглэхэ элдэб зүйлнүүд дутална. Колхозой долоон жэлэй түсэб, түрүүшүүлэй туйлалта харуулһан юуншье байхагүй.

Б. Доржиев.

Бурядай профсоюзуудай областной Соведтэ

Бурядай профсоюзуудай област…й Соведэй Президиум энэ оной …тябрь-декабрь һарануудта рес…бликын эмхи зургаануудтахи хоо…й бүлгэмүүдэй шадабари мэргэ…ые шалгаха харалга үнгэргэхэ …э шиидхэбэ.

Нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуу…е ээлһэн хоорой бүлгэмүүд …рофсоюзай Соведэй хүндэлэлэй …мотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шаг…гдаха.

Гурбадахи, дүрбэдэхи һууринуу…е ээлһэн хоорой бүлгэмүүд …рофсоюзай Соведэй Хүндэлэлэй …мотаар шагнагдаха.

Хоорой бүлгэмүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, дуушад хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха.

Областной, фабрико-заводой, эхин шатын профсоюзна организацинуудые, клубууд болон Культурын байшангай Соведүүдые 1959 оной декабрь болотор хоорой бүлгэмүүдэй харалга эмхидхэхыень профсоюзуудай областной Соведэй Президиум уялгалба.

Энэ оной декабриин 15-һаа декабриин 20 болотор хоорой эрхим бүлгэмүүдэй хүдэлмэриие шалгаха харалга Улан-Удэ городто эмхидхэгдэхэ юм.

В. Афанасьев.

Халаахан

Хара амяа хараашад

Үбһэ, таряа хуряалга дээрэ колхознигуудай унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй ажаллажа байхада, зарим нэгэн хүнүүд хамтынгаа ажалда хабаадахын орондо хара амяа хаража, алирһа, нэрһэ, һархяаг түүжэ, һамар сохижо ябана гэһэн мэдээсэлнүүд эндэ тэндэһээ манай редакцида ерэнэ.

ФИБ-59.

Хамтынгаа ажалда
Хабаадахын орондо
Хара амяа
Хараашад —
Харгыһаа холуур,
Хашаагай араар,
Хулгайшад шэнгэ
Хулжан ошожо,
һамар сохёошод,
һархяаг түүгээшэд,
Эдэл даа, харагты!
Энеэдэнэй шүбгөөр
хадхагты
Шогой жадаар
шорологты!

Зурагынь **Ф. Балдаевай**,
Үгэнь **Ш. Нимбуевай.**

Коллективэй нүлөөн ехэ

Һүүлэй үедэ милициин зургаан улад зонтой ехэ холбоотой болоһон байна. Урдань милициин зургаанууд ниитын журам эбдэгшэдые өөһэдөөл хуулиин газараар дамжуулан харюусалгада хабаадуулдаг байгаа. Харин мүнөө журам эбдэгшэдые арад зон хаража үзэдэг, сүүдлэдэг болоо. Энэ талаар хэгдэһэн түрүүшын алхам иимэ хэмжээ ябуулгын тон зүб, ехэ удхашанартай байһые гэршэлнэ.

Улан-Удын станцидахи милициин таһагай һүүлэй үедэ хэһэн хүдэлмэри тухай хэдэн баримта дурдамаар.

Энэ станциин гэр байра баридаг дистанциин шэрэшэн Петр Корсаков городой 64-дэхи һургуулиин байшан заһабарилсажа байтараа 5 килограмм шэрэ хулуугаад, Темников гэгшэдэ худалдаһан байгаа. Теэд Темников гэгшэнь тэрэ шэрэтэеэ баригдаһан юм. Корсаковые гэмнэһэн хэрэг коллективэйнь гуйлтаар нүхэдэй сүүдтэ үгтөө һэн. Августын 25-да тус коллективэй нүхэдэй сүүд Корсаковай хэрэг хаража үзөөд, тэрэнэй гэм зэмэеэ үнэн сэхээр мэдэрһые, удаан саг соо һайнаар ажаллаһыень хараада абалсан, ниитын зэмэ соносхоо.

Учдорстройн автомашинын жолоошон В. Хромов барилгын хирпиисэ зөөхын тула Горхоной станци ошоһон аад, тэндэхи кранай машинист Виктор Чекардин гэгшэтэй 125 хирпиисэ хулуужа, Чекардинайнгаа гэртэ асарһан байгаа. Хулгай хэһэнэй түлөө Хромов Чекардин хоёр хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха болоод байба. Гэхэ зуура милициин хүдэлмэрилэгшэд прокурортой зүбшэлһэнэй һүүлээр тэдэ хоёрой ажалладаг газартань дуулгаа. Учдорстрой, Горхоной депогой хүдэлмэришэд эдэ хоёрой хэһэн гэмтэ ябадалые нүхэдэй сүүд дээрэ хаража үзэхэ зүбшөөл үгэхыень гуйжа прокурорто хандаба. Хоёр нүхэдэйнгөө хэһэн гэмые коллектив дээрээ хэлсэжэ, хамтаараа шүүмжэлэн зэмэлээ.

Ниитын журам эбдэгшэдэй олонхинь арад зоной шүүмжэлэлдэ, зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдана. Энэнь хүмүүжүүлхы ехэ удхашанартай. Ямар нэгэн хүдэлмэришэнэй тушаан боложо гэмтэ ябадал гаргабал, тэрээниие коллективынь зүбшэлдэг, шүүмжэлдэг, зэмэлһэн шиидхэбэри гаргадаг байна бшуу.

Багшанарай институдай, сэмбын фабрикын, зооветеринарна институдай коллективүүд али нэгэн гэшүүнэйнгээ ниитын журам эбдээ һаань, тэрэ дары зүбшэн хэлсэжэ, хэмжээ абадаг болонхой.

Гэмтэ ябадал гаргагшадые арад зоной хабаадалгатайгаар сүүдлэжэ эхилһэнһээ хойшо тэдэнэй тоо ехээр үсөөрөө. Журам эбдэгшэдтэ, гэмтэ ябадал гаргагшадта эсэргүү тэмсэл бүри нүлөө ехэтэй байха, үшөө һайнаар ябуулагдаха ёһотой байгаа. Гэбэшье арадай дружинанууд энэ хэрэгтэ үшөөл эдэбхи багатайгаар хабаададаг байһаар. Иимэ дружинануудай эмхидхэгдэһээр хахад жэл үлүүтэй саг үнгэрөө. Һүүлэй үедэ тэдэнэй хэһэн юумэн харагданагүй.

Арадай дружинын ажал-ябуулгые һэргээхэ, ниитын журам сахиха хэрэгтэ тэдэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала.

Н. Огородников,
Улан-Удэ станциин милициин линейнэ таһагай начальнигай орлогшо, милициин капитан.

Үндэр шанда хүртэгшэд

ХУРАМШЫН СУУТА ОГОРОДШОН

Үйлсөөр баруулжаа шамдуухан гэшхэлжэ ябаһан Цыренжап Санжиевнагай толгойдо олон бодол ороһон янзатай. «Августда наратай үдэр хомор байгаа. Иигэһээр лэ байтарнай саг үнгэршэхэнь. Ямар харатай бүрхэг, муу үдэрнүүд болоо гээшэб. Наранда дуратай үгэрсэ, помидор өөдтэй өөдэлжэ үгэбэгүй. Нёдондо энэ хирээр ашагүйхэн хэмжээтэй үгэрсэ, помидор хуряагаад байгаа һэмди. Хюруу үглөө мүнөө унахаар болоо... Яабашье хюрууда оруулангүй овощиингоо эшые үбһөөр хушажа абарха хэрэгтэй...»

Тосхоной баруун хажуудахи хэдэн гектар газар хашаалаатай. Ара таладань малай шэнэ байранууд, силосэй башни гэхэ мэтэ харагдана. Цыренжап Санжиевна огородой дундахи парник тээшэ шэглэбэ. Талмайн зүүн хажуугаар морхоогой үдхэн ногоон набшанууд, наагуурнь үгэрсын шаргалтаһан һөөгүүд, баруун урдуурнь ногоон сэнхир капуста, парнигые тойроод помидорой эшэнүүд бэе бэеһээн илгарна. Дүрбэ, табан хүн урид ерэнхэй, үгэрсын һөөгүүдэй дунда ажаллажа байхань харагдаба.

—Түмэд абгай, үгэрсэ хэр гараnаб?—гээд дүтэшэг хүдэлжэ байһан хүгшэнһөө Цыренжап Санжиевна асууна.

— Яһала гарана даа,—гээд тэрэнь харюусаба.

Түмэд Дабаева наһажаал болобошье, огородойнгоо ажал орхихо дурагүй, ёһото һайнаар, үнэн зүрхэнһөө ажалладаг хүн даа. Хэһэн ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг, ургаса тухай һанаагаа зободог хадаал иимэ эртэ ерэнэ ха юм. Тэрээнтэй сугтаа хэдэн жэлэй үеэр хүдэлжэ эхилһэн Цыбек-Ханда Пурбуева, Дабаа Цыренжапова болон бусад, өөрөө Цыренжап Санжиевнашье, урдань үгэрсэ, помидор яажа ургуулдаг бэ гэжэ мэдэхэгүйһөө гадна, эдижэшье үзэһэниинь хомор байгаа ёһотой. Тиигэбэшье ехэнхидээл мал харууһалжа, үнеэ һаажа, таряа хадажа ябаашад эрхим һайн, мэргэжэлтэй овощеводууд болоо.

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоздо ерээд, огородой асуудалаар хандабалтнай, эгээл түрүүн Цыренжап Пурбуевагай звеное заажа, ажал хэрэгтэйнь, хүнүүдтэйнь танилсахые танда дурадхаха. Овощь ургуулдаг бригадын хэдэн звенонуудай дундаһаа энэ звено үгэрсэ, помидор болон капустын үндэр баян ургаса жэлһээ жэлдэ хуряана. Газарынь үлүү һайн юумэ гү? Али овощиин үрэһэниинь ондоо сортын байгаа гээшэ гү? Үгы даа. Бүхы звенонуудай эрхэ байдалынь адли. Тиимэһээ звеное хүтэлбэрилэгшын, звеногой гэшүүдэй ажалдаа ямараар хандаһанһаа, үндэр ургасын түлөө намарһаа хойшо тэмсэһэнһээнь, агротехникэ наринаар сахиһанһаань дулдыдана.

Цыренжап Санжиевна Пурбуева колхозой эмхидхэгдэхэһээ хойшо мал ажалда ябадаг. Багаһаа ажалда дуратай, урагшаа һанаатай хүн юм. 16 жэлэй хугасаада һаалишан ябажа, олохон мянган литр һү һааһан байха. Дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ Коммунистическэ партиин гэшүүн боложо, хуби заяагаа холбоо һэн. Эрхим һаалишан, коммунистка Пурбуева уданшьегүй МТФ-эйе даагшаар дэбжүүлэгдээд, мал ажал хүгжөөхэ зорилгоор ехэхэн юумэ хээ бэлэй.

«Коммунизм» колхоз урдань мал ажал, таряан ажал эрхилээд, овощь тариха асуудалда анхарал хандуулдаггүй байгаа. Тиимэһээ огородой эдеэн ёһын тэдыдэ тариглдадаг, өөдтэй олзо доход оруулдаггүй байһан юм. КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй һүүлээр энэ гээгдэнги һалбаряа хүгжөөхэ зорилго табяад, колхозой правлени коммунистка Пурбуевада огородой звеное даалгажа томилоо һэн.

— Түрүүшээр юугээшье мэдэхэгүй байгаа һэм. Юунһээ яагаад эхилхэ, баян ургаса абахын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Эгээн түрүүн номуудые уншаха, огород ургуулдаг дүршэлтэй хүнүүдһээ һуража абаха шухала байба. Нүхэдэйнгөө туһаламжаар, оролдолгын ашаар түрүүшын амжалта туйлагдажа эхилээ һэн,—гэжэ Цыренжап Санжиевна хөөрэнэ.

Тиигэжэ 1955 ондо огородойнгоо 10 гектар талмайн га бүриһөө 220 центнер овощь хуряагаа, тэрэнэй тоодо га бүриин 185 центнер капуста, 272 центнер үгэрсэ, 234 центнер помидор абаа һэн. Удаадахи жэлнүүдтэ газарайнгаа га бүриһөө капуста абалгые 300 центнертэ, помидор—240 центнертэ хүргэһэн байха юм. Байгал далай шадар иимэ үндэр баян ургаса ургуулха гээшэ ехэхэн туйлалта байгаа. Цыренжап Санжиевнагай даадаг звеногой дүй дүршэл наринаар шэнжэлэгдээд, тусхай брошюра болгогдон хэблэгдэнхэй.

Үгэрсэ суглуулхадань туһалалсан, Цыренжап Санжиевнатай хөөрэлдэжэ байтарнай, шэгнүүрэй табигдаһан амбар тээһээ, тэрэниие дуудаба. Ушар юуб гэхэдэ, тэндэ хоёр автомацина ерэжэ зогсошонхой, хүнүүд үгэрсэ мэшээглээд, зөөжэ дүтэ асарба. Огородшонһоо үгэрсэ шэгнэжэ абадаг Пурбуева блокнодтоо юушьеб тэмдэглэбэ.

— Наратай сэлмэг байгаа һаань, абтаашаһаан хоёр дахин шахуу ехэ үгэрсэ хуряагдаха байгаа даа,—гээд тушаажа байгшадай нэгэн дуугарна.

— Үнэхөөрөөшье нёдондо эды хирэдэ 600 гаран центнер хуряагаад байгаа һэмди. Цыренжап мүнөө хэды болооб?—гээд нүгөөдэнь звеньеводтоо хандана.

— 500 гаран центнер... Үшөөл бирагданагүй,—гээд Пурбуева харюусаба.

Уданшьегүй барандаа хамһан, автомашинадаа үгэрсэ ашаалжа дүүргэбэ. Хүнүүдэй амаржа, тамхилжа, хөөрэлдэжэ байха һамбаанда Цыренжап Санжиевнатай теплицэ соогуур, парнигуудай хажуугаар ябажа харабабди.

Тэндэхи хайрсагууд соо хэгдэһэн уб улаахан помидорнуудһаа намда һарбайхадаа, Цыренжап Санжиевна иигэжэ хэлэбэ:

— Энэ «гибрид» гэжэ шэнэ сортын помидор амталагты. Бидэнэй ургуулдаг «бизон» гэжэ сортынхиһоо хорёод шахуу үдэрөөр урид улайжа эхилдэг юм.

— Хэзээнэй энээниие таридаг болообта?

—Үнгэрэгшэ хабар багахан талмай дээрэ шэнэ сортын помидор тарижа үзэхыемнай туршалгын станциинхид дурадхаһан юм. Тэрэнэй түхэреэлээд тэһэ һүрэхэеэ һанаһандал сараатажа эхилхэдэнь мэгдээ һэмди. Һүүлдэ агрономтой хөөрэлдэхэдэм, тусхай нэмэлтэ тэжээл оруулха, эшэдэнь удаан байлгахагүй ёһотой гээ. Үшөө улайгаагүйдэнь суглуулхадамнай — тэһэрхэнь бараг байба. Оншыень оложо ургуулбал, шэнэ сортын помидор бусадһаа һураггүй һайн,—гэжэ нүхэр Пурбуева харюусаба.

— Хэды шэнээн помидор худалдаабта?

— Хэдэн арбаад центнер болоо ха. Гектарһаань 240 центнер помидор абаха уялгатайбди. Тэрэнээ заатагүй дүүргэхэл байхабди. Капустын ургаса мүн лэ һайн.

Тус звено 15 хүнһөө бүридэнэ, барандаа эхэнэрнүүд юм. Хүн бүхэндэ хэдэ хэдэн соото үгэрсын, помидорой, капустын, морхоогой участогууд хубаагдажа үгтэнхэй. Тэрэ газараа өөһэдөө элдүүрилээд, тэндээ тарилга хээд, зундаа харууһалжа, ургасаяа тушаадаг юм. Ургуулһан овощиингоо хэмжээгээр нэмэлтэ түлбэри абадаг.

Звеногойхид 4 га үгэрсэ, 5 га шахуу капуста, 1 га хүрэхэгүй газарта помидор, морхоог тарина. Баян ургасын түлөө тэмсэл намарһаа хойшо эхилдэг юм.

«Коммунизм» колхоз гансал огородһоо хахад миллион үлүүтэй түхэриг олзо доход оруулдаг, нилээд ехэ овощь түсэбһөө гадуур гүрэндөө худалдадаг.

Звеное даагша нүхэр Пурбуева хүнүүдээ зүбөөр ажалдань хубаан табижа, тэдэнээ шадамараар хүтэлбэрилэн, эршэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Овощиин һайн ургаса һүүлэй гурбан жэлэй туршада хуряаһанайнгаа түлөө Цыренжап Санжиевна 1955—56—58 онуудта Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ удаа дараалан хабаадалсажа, Бага, Ехэ мүнгэн медальнуудаар, сарбуугай часы, оёдолой машина гэхэ мэтээр шагнагданхай. Мүн аймагай, республикын хүдөө ажахын выставкэдэ ходо хабаадалсадаг.

Цыренжап Санжиевна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, КПСС-эй Бурядай обкомой гэшүүнээр һунгагданхай.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Бурядай үнэн сэхэ басаган, коммунистка Цыренжап Санжиевна Пурбуевае «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнаа. Дээдэ засагай үндэр хайраар зоригжоһон нүхэр Пурбуева үшөө ехэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэнэ.

А. БАДАЕВ.

СЕПГ-гэй ЦК-гэй зургаадахи пленум һаяар болохонь

БЕРЛИН, сентябриин 3. (ТАСС). АНД агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Центральна Комитедэй VI пленумые сентябрьда зарлаха гэжэ Германиин Нэгэдэмэл социалистическэ партиин ЦК-гэй политбюро шиидхээ. Пленум иимэ зүйлнүүдые зүбшэн хэлсэхэнь:

1. Политбюрогой элидхэл. Элидхэлшэнь нүхэр Алоиз Писник.

2. 1959—1965 онуудта Германиин Демократическа Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб тухай Хуулиин проект. Элидхэлшэ—нүхэр Вальтер Ульбрихт.

Шэнэ дай һүжэрөөлгэхэгүй!

БЕРЛИН, сентябриин 3. (ТАСС). Гитлеровскэ фашизмын хэһэн гэмтэ муухай ябуулгые дахяад гаргуулхагүй, ядерна зэбсэг туршалгые болюулха, Германитай эбэй договор баталха гэһэн эрилтэтэйгээр шэнэ дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлэй Бүхэдэлхэйн үдэрые Баруун Германиин түрүү хүсэнүүд, Германиин Демократическа Республикын хүн зон тэмдэглэһэн байна.

Польшодо фашистска добтолгын болоһоор 20 жэл гүйсэһэндэ зорюулагдаһан митинг дээрэ Бременэй 500 гаран хүн зон ФРГ-е атомаар зэбсэгжүүлгэдэ эсэргүү буруушаалга хээ. АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, митингдэ сугларалшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, Вюрцбургска университедэй профессор Ф. П. Шнейдер иигэжэ онсолон тэмдэглээ: Баруун Германиин арми гитлеровскэ арми шэнгеэр хүсэ хэрэглэхэ политикын зэбсэг боложо байна. 1939 оной хорото муухай ябуулгын дахяад гарахагүйн тулада бүхы шухала юумэ мүнөө хэхэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлээ. Сугларалшадай альга ташалгаар угтагдан Шнейдер иигэжэ мэдүүлбэ: «Германиие нэгэдүүлхын, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын тулада ФРГ ГДР хоёрой хоорондо тусхай хэлсээ хэхые бидэнэр эринэбди».

Митингдэ хабаадагшад тогтоол баталан абаа. Тусхайлбал, тэрээн сооһь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Шэнэ дай һүжэрөөлгэхэгүй! гэһэн 1945 онойнгоо тангаригые бидэнэр дахин дурданабди. Атомна зэбсэгтэй болоһон гурбан гүрэнэй зүүн ба барууншье зүгтэ иимэ зэбсэг туршалгые дары түргэнөөр, хэтын хэтэдэ, эсэслэн болюулхыень бидэнэр эринэбди. Ядерна зэбсэг туршахаяа болихо тухай уласхоорондын хэлсээ баталха хэрэгые бэрхэтэй болгохогүйн тулада, Сахарада атомна зэбсэг туршаха гэһэн һанаашалгаһаа Франциин правительство арсаха бэзэ гэжэ бидэнэр хүлеэнэбди».

Баруун Германиин армиие атомаар зэбсэгжүүлгые дары болюулхыень ФРГ-гэй правительствоһаа эриһэн байна.

Хойто Рейн-Вестфальдахи «эб найрамдалай немецкэ бүлгэмэй» түрүүлэгшэ А. Шпильхов Дюссельдорф городой хүн зоной митинг дээрэ үгэ хэлээ. Польшодо нацистска добтолгын болоһоор 20 жэл гүйсөөд байһан үдэр Баруун Германиие атомаар зэбсэглэхэһээ, тэндэ ракетэнүүдые байлгахаһаа арсахыень ФРГ-гэй правительствоһаа бидэнэр эринэбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Н. С. Хрущев Д. Эйзенхауэр хоёрой уулзахаяа байһые митингдэ хабаадагшад һайшааха зуураа, энэ ушар уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулхаар горьтойхон шэнжэ тэмдэг болоно гэжэ хэлэһэн байна.

Атомна дайнда бэлэдхэлгые болюулха дэлхэйн хоёр дайнай аюулые дахяад тохёолдуулгахагүй гэһэн уряатайгаар Баруун Германиин парламентын гэшүүдтэ, эрдэмтэд болон соёл культурын ажал-ябуулагшадта ФРГ-гэй олониитын 23 элитэ ажал-ябуулагшад хандаһан байна. Уряада гар табигшадай дунда—Баруун Германиин лама Г. Мохальский, профессор Л. Вейсмантель, Мюнхенэй урдын обер-бургомистр Гладбаха Вильгельм Эльфес болон бусад бии.

Баруун Германиие атомаар зэбсэгжүүлһэнэй, урдын нацистскэ генералнуудай ударидалга доро Баруун Германиин армиие байгуулһанай эсэстэ ФРГ-тэй хүршэ оронуудта дахяад аюул тохёолдобо гэжэ Баруун Германиин хэблэлэлшэд Хойто Рейн-Вестфали гэжэ газар нютагай ландтагтахи КПГ-эй фракциин түрүүлэгшээр олон жэлдэ байһан Карл Шаброд мэдүүлһэн байна. ФРГ-е атомаар зэбсэгжүүлгые дары болюулха, Германиин газар дээрэ ракетнэ базануудые байлгахагүй, ФРГ-дэ демократическа эрхэ сүлөө һэргээхэ, КПГ-е, эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг бусад организацинуудые хорихоёо болихо шухала байна гэжэ тэрэ заагаа.

Дэлхэйн хоёр дайнһаа ФРГ-дэ зохихо тобшолол хэгдээгүй байна гэжэ Гессен гэжэ газар нютагай ажалай министр байһан Оскар Мюллер мэдүүлээ. АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор хуушанай милитаристска, үһөөгөө абахые эрмэлзэдэг хүсэнүүд Баруун Германиин гүрэнэй аппарадта, армида зонхилжо байна гэжэ тэрэ зааһан байна. Баруун Германиин армиин атомна зэбсэгээр хангахада дай һүжэржэ болохо, Германиие нэгэдүүлхэ аргагүй болохо байна гэжэ Мюллер онсолон тэмдэглээ. Дайнай хүсэнүүдые зайсуулха тухай тэрэ эрилтэ хэһэн байха юм. Энээниие туйлаха шухала арга юуб гэхэдэ, эбэй договор болоно гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Одер-Нейсе дээгүүр гараһан хилэ дээрэ хэтэ үеын амгалан байдал хангахые, немец болон поляк арадуудай хоорондо хани ёһоной харилсаа тогтоохые Франкфурт-на-Одере (ГДР) городой хэдэн мянган хүн зон эрилтэ хэһэн байна. Шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэхэ Бүхэдэлхэйн үдэртэ зорюулагдаһан суглаан дээрээ тэдэнэр Польшын болон Баруун Германиин гражданинуудтай хамга тогтоол гаргажа, Баруун Германиин армиие атомаар зэбсэгжүүлгые буруушаагаа.

Хилын саанаһаа

Президент Эйзенхауэрай Францида ерээд байһан тухай

ПАРИЖ, сентябриин 3. (ТАСС). НАТО-гэй саг зуурын штаб-квартирын байһан Шайо ордондо США-гэй президент Д. Эйзенхауэр мүнөөдэр ошоо. Хойто-атлантическа союзай соведэй заседание Эйзенхауэр нээһэн байна. Франциин, Бельгиин, Голландиин, Италиин, Грециин, Турциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд, тэрэшэлэн НАТО-гэй гэшүүн болоһон бусад оронуудай саг үргэлжын түлөөлэгшэд энэ заседанида хабаадаа.

Президент Эйзенхауэр тобшоор үгэ хэлэхэдээ, Атлантическа союзда этигэн найдадаг байһан тухайгаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Энэ союз дайн байлдаа зайсуулха гэһэн зорилготой хэбэртэйгээр тэрэ хэлэһэн байна.

Итало-американска хэлсээн Парижда болобо

ПАРИЖ, сентябриин 3. ТАСС-эй корреспондент А. Баранов иигэжэ мэдээсэнэ:

США-гэй президент Эйзенхауэр Парижда зорюута ерэһэн Италиин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Сеньи хоёрой хоорондо тусхай хэлсээн болоо. Хоёр шахуу часай турша соо үргэлжэлһэн энэ хэлсээндэ США-гэй гүрэнэй секретарь Гертер, Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Пелла гэгшэд хабаадалсаһан байна.

Хэлсээнэй һүүлээр коммюнике толилогдоо. Президент Эйзенхауэрай Европодо һая хэһэн хэлсээнүүдые, Эйзенхауэр советскэ премьер-министр хоёрой айлшалалсахаяа байһые хараадаа абан, хэлсээндэ хабаадагшад уласхоорондын байдалые анхаралтайгаар шэнжэлһэн байна гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Хэлсээнэй үедэ «зүүн болон баруун оронуудай хоорондохи харилсаануудта хамаатай гол асуудалнууд хаража үзэгдөө», тиихэдээ «бүхы зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар хоёр тала хүсэд нэгэн һаналтай байба» гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Коммюникегэй авторнууд Хойто-атлантическа союзда үнэн сэхэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээд, энэ союз «баруун оронуудай эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалха» арга мүн болоно гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Берлиндэхи байдал, Германиие нэгэдүүлгэ, Хитадай Арадай Республика тушаа бэелүүлэгдэхэ политика, экономическа политика, илангаяа хүгжэлтэ багатай оронуудта туһаламжа үзүүлхэ, гадаадын политикын асуудалнуудаар союзнигуудай хоорондо зүбшэл хэжэ байха тухай асуудалнуудые Эйзенхауэр Сеньи хоёр хэлсээ хэхэдээ хаража үзэһэн байна гэжэ США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Берднинг мүнөөдэр болоһон пресс-конференци дээрэ мэдээсээ.

Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түүхын асуудалнуудаар уласхоорондын конференци тараба

БУХАРЕСТ, сентябриин 3. (ТАСС). Марксизм-ленинизмын институтуудай, коммунистическэ партинуудай түүхын институдууд болон комиссинуудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын табадахи конференци мүнөөдэр эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Албаниин, Австриин, Англиин, Бельгиин, Болгариин, Венгриин, Вьетнамай Демократическа Республикын, ГДР-эй, Даниин, Индиин, Индонезиин, Италиин, Канадын, Хитадай Арадай Республикын, Корейн Арадай-Демократическа Республикын, Монгол Арадай Республикын, Норвегиин, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай, Швециин, Франциин, ФРГ-гэй, Чехословакиин, Чилиин коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн «Эб найрамдалай, социализмын асуудалнууд» гэжэ журналай түлөөлэгшэ конференциин хүдэлмэридэ хабаадаа.

Партиин түүхын институдуудай, комиссинуудай зорилгонууд тухай тогтоол конференци баталан абаа. Тусхайлбал, тогтоол соо иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түүхын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй, коммунистическэ хүдэлөөнэй түүхын элдэб асуудалнуудые научна ёһоор шэнжэлхэ талаар элдэб оронуудай партинуудай түүхэшэдэй харилсаа холбоон улам бэхижэжэ байна.

Марксизм-ленинизмын институдууд, коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түүхын институдууд болон комиссинууд ажалябуулгаяа эрхилхэдээ, 1957 оной ноябрьда Москвада болоһон социалистическэ оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй документнүүдые, КПСС-эй XX, XXI съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые, өөһэдынгөө коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгоно гэжэ тогтоол соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Марксизм-ленинизмын институдуудай, коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай, түүхын институдууд болон комиссинуудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын зургаадахи конференциие 1961 оной июль—августда зарлабал туһатай байха һэн гэжэ конференци тоолоһон байна.

Кубада халдан оролго үргэлжэлһөөр

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 3. ТАСС-эй корреспондент В. Колокольников иигэжэ мэдээсэнэ:

Ороной ниислэл Гаванада электроэнерги хэрэглэһэнэй түлөө түлөөһые 30 процентээр химдаруулха тухай хуулиин проект Кубада һаяхан баталан абтаһан байгаа. Кубын правительствын гаргаһан бусад олон хуулинууд шэнги энэ хуули үргэн олон арад зоной байдал һайжаруулха зорилготой юм. Зонхилогшо Батистын эзэрхэжэ байха үедэ ороной экономикодо ехэ һуури эзэлдэг болоһон Америкын монополинууд тус хуулида ехэ дурагүйгөөр хандаһан байна.

Эдэ монополинуудай ашаг туһые хамгаалдаг США-гэй хэблэл Кубын революционно правительство тушаа хардалга дахяад хэжэ ороһон байна. «Америкэн энд Форин Пауэр» гэжэ компани Кубадахи электроэнергиин 90 процентыень гаргадаг юм. Кубада энергетическэ предприятинуудые барихын тулада урда тээнь гаргаһан 15 миллион долларой урьһаламжаяа тус компани болюулха гэжэ шиидэһэн байна. Мүнөөнэй эрхэ байдалда энэ урьһаламжа ехэ ашаг олзо үгэхэеэ болибо гэжэ тоолоһон байгаа бшуу.

«Форчун» гэжэ журнал «Кубада харша статья толилходоо, Америкын компанинуудай ашаг олзонь энэ жэлдэ Кубада хороо гэжэ бэшэнэ. Иимэ шахардуу байдалһаа гарахын тулада журнал тодорхой «дурадхалнуудые» оруулһан байна. «Кубадахи революцида харша шэнэ үгэсэлгэ хэхэ, шуһата байлдаа лахяад һүжэрөөхэ» гээшэ иимэ шахардуу байдалһаа гараха аргануудай нэгэн болоно гэжэ журнал тоолоно. Энэ дурадхалынь Кубада хуушанай гурим һэргээхые оролдодог США-гэй тиимэ этэгээдүүдэй политикада ехээр тааралдана.

«Уолл-Стрит Джорнэл» гэжэ газетэ «Саг хубилба» гэһэн гаршагтай статья толилоо. Куба тушаа гүрэнэй департаментын мүнөө үедэ баримталжа байһан хараа бодолдо дурагүйдэхэ зуураа, Куба тушаа эрид шанга хараа бодол баримталхыень гүрэнэй департаментые газетэ уряална. Тиихэдээ, 1954 ондо Гватемала тушаа бэелүүлэгдэһэндэл адли тиимэ «хатуу политика» Куба тушаа бэелүүлэгдэнэгүй гэжэ урмаа таһаржа байһанаа газетэ далдалан нюунагүй. Тиихэ үедэ хариин хүлһэнэй сэрэгүүдэй банданууд хэрэглэгдэжэ, Гватемалын демократическа правительство унагаагдаһан байгаа бшуу. Америкын эзэмдэлгые зайсуулан усадхаха зорилгоор Латиин Америкын оронуудта боложо байһан сүлөөрэлгын хүдэлөөнтэй Холбоото Штадуудай зарим этэгээдүүдэй мүнөө үедэ тэмсэхэнь бэрхэтэй болоо гэжэ мэдэрбэшье, «Кубада сохилто үгэхэ» гэһэн һанаашалгаһаа газетэ үшөөл арсаагүй байһан зандаа.

Бүхы Польшын хүдөө ажахын кружогуудай нэгэдэхи съезд

ВАРШАВА, сентябриин 3. (ТАСС). Польшын хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, бүхы Польшын хүдөө ажахын кружогуудай нэгэдэхи съезд мүнөөдэр эндэ нээгдээ. Варшавадахи Адам Мицкевичын нэрэмжэтэ университедэй ехэ зал соо ороной бүхы нютагуудһаа ерэһэн мянга гаран делегадууд суглараа. ПОРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Гомулка, ПОРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд Э. Охаб, З. Клишко, таряашадай нэгэдэмэл партиин главна комитедэй түрүүлэгшэ С. Игнар, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд эндэ байлсаа.

Хүдөө ажахын артельнүүдэй зорилгонууд болон үүргэ тухай ПОРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, хүдөө ажахын министр Э. Охаб элидхэл хээ.

Хүдөө ажахын кружогуудай ажал хүдэлмэри тухай хүдөө ажахын кружогууд болон организацинуудай союзай главна эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ Тадеуш Ильчук тоосоото элидхэл хэһэн байна.

Калькуттада демонстрацинууд болоно

ДЕЛИ, сентябриин 3. (ТАСС). Индиин хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн дээшэлүүлхэ гэжэ штадай правительствын шиидхэһые буруушааһан демонстрацинууд Калькуттада дүрбэдэхи үдэрөө үргэлжэлжэ байна. Демонстрациин үедэ демонстрантнууд болон полициинхидэй хоорондо тулалдаан болоно. Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, алуулһан, шархатаһан хүнүүд бии, мүн олон хүн арестовалагдаа.

Юумэнэй сэнгэй хүндэрэлгэтэй, үлэсхэлэн байдалай аюултай тэмсэхэ комитет бүгэдэ нииитын забастовко соносхохыень мүнөөдэр хүн зониие уряалһан байна.

Тунисай мэдээсэлэй статс-секретарнадай коммюнике

ПАРИЖ, сентябриин 3. (ТАСС). Франс Пресс агентство иигэжэ дамжуулна. Тунисай мэдээсэлэй статс-секретариат үсэгэлдэр коммюнике толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Алжирта байдаг Франциин сэрэгүүд Тунисай газарые добтолжо үргэлжэлһөөр. Тунисай агаарай хилые дабаһан ушар олоор үзэгдэнэ. Тунисай хилэ шадарай харуулнуудые Франциин артиллери нэгэтэ бэшэ буудадаг байна.

Жэшээлхэдэ, августын 24-һөө 31 хүрэтэрхи үе соо Франциин солдадууд, танкнууд Тунисай газар дээрэ ороод буудаһан байгаа. Тиихэдэ Франциин артиллери Тунисай сэрэгэй харуулнуудые, хүн зоной һуудаг гэр байрануудые буудаа гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

БАЯН ОЛЗОТОЙ БУСАБА. Б. Поповой фото.

Садай выставкэ эмхидхэгдэхэнь

Республикынгаа город, тосхонуудые сад сэсэрлигээр бүрхөөхын зорилгоор байгша оной сентябриин 5-һаа 7 хүрэтэр сэсэгүүдые, гоёолтын модо тарилгаар республикын выставкэ Улан-Удэ городто эмхидхэгдэхэнь.

Хото, хүдөөгэй ажалшад һүүлэй жэлнүүдтэ үрэ жэмэстэ мододые, сад сэсэрлигүүдые улам ехээр таридаг боложо байна гэжэ выставкэ үнгэргэхэ тухай Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Хэрбээ урда жэлнүүдтэ предприятинуудай, ажалшадай бууса шадарай садуудта 15—20 мянган модод һуулгагдадаг байгаа һаа, үнгэрэгшэ 1959 оной хабар 110 мянган үрэ жэмэсэй, гоёолтын модод һуулгагдаа. Улан-Удэ городой хэ... хэдэн предприятинуудай, тэрэ то... до Улан-Удын паровозо-вагон... заводой хүдэлмэришэд, алба хаа... шад, тэрэшэлэн сад тариха дура... тайшуул предприяти, бууса шада... раа сад тариха тушаа ехэ ажа... хэһэн байна.

Улан-Удэ городто эмхидхэгдэһэ... садай выставкэдэ аймагууд, ко... хоз, совхозууд, РТС-үүд, һуралса... лай, туршалгын ажахынууд, һу... гуулинууд, сад тариха дурата... шуул хабаадалсаха юм.

Сад сэсэрлиг тарилгаар выста... кын үнгэргэгдэһэнэй һүүлээр Ула... Удэ городто сентябриин 15-һаа 2... хүрэтэр үрэ жэмэсэй, огородой вы... тавкэ эмхидхэгдэхэнь.

Эдир шатаршадай бүхэсоюзна мүрысөө...

Рига городто боложо байгаа эдир шатаршадай бүхэсоюзна мүрысөөнэй нэгэдэхи хубинь дүүрэбэ.

Табадахи уулзалгын эхилхэдэ Рига городойхид Украинын чемпионуудтай тулалдаа. Ригын шатаршад 2,5:3,5 гэһэн тоотойгоор украинынхидта шүүгдэжэ, партяа хойшолуулаа. Тиибэшье ригынхид хойшолуулагдаһан партяа үргэлжэлүүлхэдээ шүүхэ аргатай.

Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан Москвагай, РСФСР-эй команданууд түрүүшээр эстониинхидтой, удаань азербайджанайхидтай һонирхолтойгоор наадаа. Москвагайхид 6:1 гэһэн тоотойгоор наадаяа хойшолуулаа. РСФСР-эй эдир шатаршад абажа болохо 9 очкоһоо 8 очко абаа, 3 партинь хойшолуулагдаа. Шахтахинскитай наадаһан Ходос (РСФСР) шадамараар ябажа, нүгөөдэеэ шүүгээ.

Басагадай дундаһаа Игумно... хамагһаа түрүүн наадаяа дүүргэж... Азербайджанай түлөөлэгшэ Гинди... нае шүүгээ. Удаань Белкина Шега... гэгшые, Коноплева Зульграфова... шүүһэн байна.

Липшиц, Терентьев гэгшэд уда... шьегүй хоёр очко нэмээгээ. Бухти... шадамараар ябажа, Аракелова... шүүгээ. Шүүгдэгшэ дүшэдэхи ябо... далаа хэжэ үрдингүй сагаа һа... гаагаа. Панов—Проворотский, З... харов—Ширанян гэгшэд тэнсэ... Гурбан парти хойшолуулагдаа. А... мениин шатаршад ленинградайхи... тай шангаар тулалдажа, абажа бо... лохо 8 очкоһоо 3,5 очко абаад ба... на. Грузиин шатаршад Белору... сиин командые 6,5—3,5 гэһэн то... тойгоор шүүбэ.

5-дахи уулзалгын һүүлээр Ро... син Федерациин команда 39 очко... той, москвагайхид 37 очкотой б... лоод байна.

А. Игумнов.

КУБЫН АРАДАЙ АЖАБАЙДАЛДАХИ ШЭНЭ ШАТА

Америкын империалистнарай туһамарша генерал Батистын диктатурые унагааһанһаа хойшо үнгэрһэн хахад жэл үлүүтэй саг соо Кубын арадай ажабайдалда шухала хубилалта болоо. Энэнь революционно шэнжэтэй юм. Юуб гэхэдэ, Латиин Америкын оронуудтахидал адляар зонхилхы зарим этэгээдүүдэй буһалгаа хэһэнэй эсэстэ бэшэ, харин буу зэбсэг барижа бодоһон үргэн олон арад зоной национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй ашаар Батистын шуһата диктатура унаһан байна. Америкын түрүү үзэлтэ журналист Джозеф Норт энээн тушаа иигэжэ бэшээ һэн: «Кубын эгээл олоной анги болохо ажалша таряашад, гуйраншалха түйлдаа хүрэһэн городой хүдэлмэришэд, городой жэжэ буржуази, алуулһан хүбүүдэйнгээ түлөө үһөөгөө абажа, Батистада эсэргүү тэмсэл хэжэ байһан шэн зоригто эхэнүүд, шэн зоригто залуушуул, багахан, дунда зэргын предприятинуудай эзэд болохо олон тоото баяшуулшье бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хабаадаа». Кубын арадай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилхы хүсэниинь ороной патриот Фидель Кастро түрүүтэй революционно отрядууд байһан юм.

Буһалгаа хэгшэдэй илалта түйлаһанай ашаар Фидель Кастрын правительство засаг түрые гартаа абаһан байна. Энэ правительство гүрэнэй зонхилхы газарнуудые эрид шуумгайгаар шэнэдхэн хубилгажа эхилээ. Кубын столица—Гаванада, провинцинуудаар захиргаанай, сүүдэй, полициин бүхы эмхи зургаанууд тараагдаһан юм. Кубын арадта эсэргүү гэмтэ ябадал хэһэн, оронһоо тэрьелжэ үрдеэгүй Батистын туһамаршад баригдажа, сүүдтэ үгтөө һэн. Кубын патриодуудай шуһаар гараа будаһан алууршад саазалатданхай.

Кубын революцида хабаадагшадһаа бүридүүлэгдэн, арми болон полици шэнээр байгуулагдаа.

Гүрэнэй аппарадые контрреволюционно этэгээдүүдһээ сэбэрлэхэтээ хамта, Кубын шэнэ правительство социальна болон экономическа хубилалтануудые хэжэ эхилээ. Орон доторнь демократическа эрхэ сүлөө дахин байгуулагдаа. Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай гэр байрын түлөөһэ хүнгэдхэхэ тухай, электроэнерги болон телефон хэрэглэһэнэй түлөө абтадаг түлөөһэ багадхаха тухай хуулинууд абтаа.

Ойрын 6 һара соо хэхэ хүдэлмэриин түсэб июниин 29-дэ тунхаглагдаад, тэрээндэ 134 миллион песо мүнгэн һомологдоо. Энэ түсэбэй ёһоор, городуудта гэр байрын барилга хэгдэхэ, дардам харгы баригдаха, һургуулинууд, больницанууд, яслинууд, стадионууд, санаторинууд баригдаха юм. Сахарай ургаса хуряахаһаа бэшэ тээ ходо хүдэлмэригүйдэдэг зоноо ажалаар хангахабди гэжэ Фидель Кастро мэдүүлээ.

Кубын шэнэ правительствын тон шухала алхамынь гэхэдэ—Газарай реформо тухай майн 17-ной хуули болоно. Кубын арадай-социалистическэ партиин Национальна гүйсэдхэхэ комитедэй байгша оной майн эсэстэ болоһон пленум энэ хуулиие һайшааха зуураа, иигэжэ тэмдэглээ һэн: «Газарай реформо хэхэ ябадал колониальна шахуу шэнжэтэй, Кубын экономикые хубилгаха, бэеэ даанхай, түрүү, хүгжэжэ байдаг экономикотой болохын түлөө тэмсэлэй эхин болохо зэргэтэй. Иимэ экономико национальна хэрэглэмжые хангажа, арад зоной ажабайдал һайжаруулха, ажахынгаа гансахан шэглэлтэй байһые болюулха, тэрээнтэй хамта... хүдэлмэригүйдэлгые усадхалсаха байна».

Газарай реформо Кубада яахадаа иимэ ехэ удхашанартай байнаб?

Куба тээшэмнай Латиин Америкын олонхи оронуудта адляар хүдөө ажахы эрхилдэг орон юм. Арад зонойнь ехэнхи хуби өөһэдын газаргүй таряашад болоно. Тэдэнэр хадаа гол түлэб баяшуулай газарые хүлһөөр абажа хүдэлдэг издольщигууд, арендаторнууд, жэжэ фермернүүд, сахарай плантаци дээрэ хүдэлдэг батрагууд — «колонинууд» мүн. Газаргүй 200 мянгаһаа дээшэ таряашад-арендаторнууд, имагта жэл соо хэдэхэн һарын туршада—«сахарай сезоной» үедэ—хүдэлмэри олодог хүдөө ажахын 500 мянган хүдэлмэришэд Кубада бии. Гэхэ зуура үсөөхэн тоото помещигүүд-латифундистнууд, Америкын монополистнуудай гарта тон ехэ газар байдаг.

2336 ажахы (газар эдлэдэг бүхы зоной 1,5 процентнь) 317 мянган кабальериа газар эдлэдэг (1 кабальериа 13,34 гектартай адли юм) гэхэ гү, али бүхы эдлэгдэдэг газарай хахадынь шахуу болоно гэжэ газарай реформо тухай хуулиин эхиндэ хэлэгдэнэ. Америкын сахарай компанинууд Кубада эгээл ехэ газар эдлэдэг.

Газарай реформо тухай хуули иимэ таарахагүй байдалые усадхаха зорилготой. Хуулиин түрүүшын статья соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Латифундизм (ехэ газар эдлэлгэ) хоригдобо. Нэгэ хүн 30 кабальериа хүрэтэр газар эдлэхэ зэргэтэй. Энэ хэмжээнһээ үлүү гараһан газар хаһагдан абтажа, газаргүй таряашад болон хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ хубаагдаха ёһотой».

Ехэ баяшуулһаа, эгээл түрүү Батистын тала баригшадһаа буляажа абаһан газар, мүн гүрэнэй мэдэлдэ байдаг газар бүлын 2 кабальериа хэмжээтэйгээр газаргүй таряашадта түлөөһэгүйгөөр үгтэхэ юм. Таряашадта элдэб туһаламжа үзүүлэгдэхэ, тэрэ тоодо хүдөө ажахын кооперативуудые эмхидхэлгэ, гүрэнэй туһаламжын центрнүүдые байгуулга ороно. Таряашад хүдөө ажахын машинануудаар, амбаарнуудаар, складуудаар, транспортын хэрэгсэлнүүдээр хангагдаха болоно. Хуулиин олон статьянь газар эдлэлгэдэ ёһо бусаар хандаха ябадалые (хонжоо хэхэ мэтые) хоримжолно. Саашадаа Кубын эрхэтэд гү, али Кубын эрхэтэдһээ бүридэһэн бүлгэмүүд лэ газар эдлэхэ эрхэтэй болобо гэһэн Хуулиин нэгэ статья ехэ удхашанартай.

Хэдэн зуу мянган таряашадай хүшэр хүндэ байдалда эсэс табиһан газарай реформо тухай хуулиие Кубын арад зон ехэ урматай баяртайгаар угтаа. Кубын хүдэлмэришэдэй федераци энэ Хуулиие бултадаа дэмжэхыень хүдэлмэришэд болон таряашадые уряалба. Кубын правительство газар тухай шэнэ хууляа бүхы зоной дэмжэлгэтэйгээр хүсэндэнь оруулжа эхилээ. Ехэ баяшуулай, США-гэй сахарай компаниинуудай мэдэлдэ байһан хэдэн арбаад мянган гектар газар буляан абтаба. Зарим провинцинуудта хүдөө ажахын кооперативууд эмхидхэгдээ.

Кубада газарай реформо хэхэ тухай хуули Хойто Америкын империалистнуудай дунда хороор хошхорон улилдаха ябадал үүсхээ. США-гэй талаһаа Кубын революциие муушалха ябадал бүри һүжэрэнхэй. Мүнгэ зөөри Кубада урьһаар үгэжэ, аманда багташагүй ехэ олзо олодог (миллиард доллорһоо дээшэ) США-гэй хэблэл, конгрессменүүд, монополистнууд Кубын арад зондо, правительствода заналта хэнэ. Кубада эсэргүү элдэб хэмжээ абахые (жэшээнь, Кубын сахар худалдажа абахаяа болихые) эринэ. Газарай реформотой дашарамдуулан, США-гэй Гүрэнэй департамет Кубын правительствода ното эльгээгээ. Тэрээн соогоо Кубын доторой хэрэгтэ хамааралсаха, американска монополинуудай гарта байһан газарые бусаан абалгада эсэргүүсэхэ һэдэлгэ гаргатдана.

Оронойнгоо бүхы арад зондо дэмжэгдэһэн Кубын правительство США-гэй иимэ һэнгэргүй эрилтые буруушааба.

Гэбэшье США-гэй хархис этэгээдүүд сүлөөдэ дуратай Кубада заналта хэхэ тэдыгээр хизаарланагүй. Тэдэнэр хэдэн жэлэй урда Гватемала тушаа хэрэглэһэн аргая... дахин хэрэглэхэ һанаатай.

Америкын империалистнууд Ку... баһаа тэрьелжэ Доминиканск... республика ошоһон Батистын та... баригшадые суглуулжа, тэдэнии... Кубын арадта эсэргүү тэмсэлдэ х... рэглэхэ һэдэлгэ гаргана.

Кубын хэрэгтэ хамааран оро... зорилгоор Кубын правительствы... «түримхэй түсэб» тухай худал хуу... маг үгэ тараагдана. Һаяхан Сан... Ягода (Чили) болоһон Америкы... оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй м... нистрнүүдэй зүблөөн Кубын доторо... дын хэрэгтэ һаадгүйгөөр хамаара... оролсохо арга США-да олгохо зо... рилготой байгаа. Зүблөөн дээр... США-гэй гүрэнэй секретарь Герте... рээр дэмжэгдэһэн Доминиканск... республикын мэдээрхэн зонхило... шо Трухильо энэ республикада Ку... ба добтолго хэжэ, революци... дэлгэрүүлхэнь гэжэ худал хуурма... гаар үгэ тарааһан байгаа. Тэ... зүблөөндэ хабаадагшад тэрэ... нииень урагша абангүй, харин Ла... тиин Америкын оронуудта онсо шу... хала болоһон экономическа хү... жэлтын асуудалнуудта гол анхара... хандуулһан байна. Тиигэж... США-гэй түсэб буруу һүрөө.

Кубын арад зон, правительств... империалистнууд болон тэдэнэ... туһамаршадые үзэн ядана. «Кубы... арад хаанаһаашье ерэһэн дайсадт... хатуу шанга харюу үгэхөөр бэлэ... байна» гэжэ премьер-министр Фи... дель Кастро мэдүүлээ һэн.

И. ЧИГИРЬ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01135. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5050.